

Øvre Telemark østfjelske sorenskriveri

Tingbok AI 1

04.04. - 01.12. 1664

Innhold:

09.02. 1664 ting på Øyen i Vrådal for Vrådal, Nissedal og Treungen	s 9
Fogden hadde stevnet Tollef Nes for et knivrisp på Olav Ivarsson, slapp med bot på 3 rd for sin fattigdoms skyld.	s 9
Tollef Midbøen hadde stevnet Torkjel Fjone for et hestekjøp for 17 ½ rd der hesten hadde dødd kort etter. Torkjel var syk, og skulle i stedet møte på ting på Omtveit (kfr. s 8)	s 9
Bjørn Vrå hadde stevnet Åvald Ormtveit for ulovlig garnfiske på hans eiendom. Åvald forsvarte seg med at han var ny i grenda og ukjent med forholdene, saken vist til pådømming på åstedet....	s 9
Bjørn Vrå lot lyse et kjøpebrev fra Odd Amundsson på Omdal, på 1 q 1 ½ nott. skyldgods i Vrå søndre, for 22 rd 1 mk. dat. Øya 02.05. 1663.	s 9
23.02. 1664 ting på Omtveit for Kviteseid	s 9
Referert Kongens skattebrev av 30.01. 1664	s 9
Lest opp Kongens brev om bededager 10., 11. og 12.05., og at en hver har å møte edru i kirken	s 10
Torstein Lindheim fra Neshrad hadde stevnet Kjetil Underberg med en lensmannsstevning for en hest han hadde byttet til seg, og som siden døde. Såve Berge møtte på Kjetils vegne og vedgikk de faktiske forhold. Retten dømmer at Torstein skal ha igjen 6 rd og en god hest, siden saken var blitt halt ut med løfter og gode ord, eller kreve hele kjøpet hevet	s 10
Såve Berge hadde stevnet Tov Sandland for ei gjeld på 6 mk. Tov møtte og lovet å betale	s 10
Åsgrends-mennene hadde stevnet Olav Langli for ulovelig bruk av to setre, Vefingstøl og Sveigstøl, trass i en seksmannsdom. Gunnar og Svein Kirkebøen møtte, og mente saken måtte bli pådømt på åstedet. Dømt at seksmannsdommen skal stå ved lag til den eventuelt blir underkjent, og at skaden som Olavs bruk måtte ha påført dem, må takseres på åstedet etter en lensherre-stevning (kfr. s 19 og 25)	s 10
Tormod Kåltveit stevner Sigrid Torgeirsdotter for klær og smykker som hun har lånt av Tormods søster Sigrid. Sigrid lover å levere det tilbake, om så ikke skjer, vil hun få ny stevning	s 10
Tollef Midbøen og Jon Midbøen stevner Torkjel Fjone for et hestekjøp for 17 ½ rd (kfr. s 7). Hesten hadde de kjøpt fra Sámund Dalen, men den var kommet fra ham. Forlik om at de får igjen pengene ...	s 10
Kristian Utbøen, kirkeverge for Kviteseid kirke, spurte allmuen om de kjente til en gård som ifølge et register over kirkegods skulle hete Olavstoll og gi 5 mæler i landskyld, men ingen kjente til den	s 11
Kristian Utbøen spurte videre om Ulledalen, som stiftskriveren krevde inn 8 mæler skyld fra, mens kirken bare skulle eie 4 mæler og bonden 4 mæler. Tormod Rue brukte gården i syv år, og betalte da bare 4 mæler til kirken, bevitnet han. Hake Gierskvam og Sámund Dalen, de tidligere kirkevergene, vitnet at de bare hadde krevet inn 4 mæler i landskyld til kirken	s 11
Sigurd Nilsson på Tjønnås i Gransherad makeskifter fra seg 2 ½ qtr. med bygsel i Åsmundtveit til Svein Åsmundstveit, og får igjen 1 t i Hovde nedre i Tuddal, dat. Nordgarden 20.05. 1663	s 11
Torgeir Olavsson Håtveit pantsetter til Ådne Olavsson Jelljorden ½ t i Håtveit nedre for ei gjeld på 26 rd, dat. Nordgarden 04.12. 1662	s 11
Steinar Øvrebø fra Åmotsdal selger til Torkjel Asbjørnsson og hans arvinger 2 ½ t i Tyttegrav med bygsel over hele gården. I pant og odelsløsen for 1 ½ t hadde han fått 146 rd, 1 t var dømt under Kronen og var løst igjen for 48 rd, og kjøper får alt til odel og eiendom, dat. Nordgarden 29.09. 1663	s 11
26.02. 1664 ting på Grave for Seljord sogn	s 11
Likeledes brevet om bededagene, og at det ikke skal holdes ting, stevner eller forsamlinger da	s 11
Fogden har stevnet Hallvard Bjørge for å ha tillagt Olve Monsson utsagn om at Harald Oppebøen hadde hatt samleie med Asgjerd Sondresdotter, noe Haralds mor skal ha tatt svært tungt. Hallvard møtte og hadde som vitner svigersønnen og brorsønnen sin, som ikke kunne vitne før alle parter var stevnet. Da saken berørte Asgjerd's gode navn og rykte, skulle alle stevnes til ny behandling med lensherrens stevning	s 11
David Davidsson hadde stevnet Torbjørn Vinddalen for ei gjeld på 12 rd og ei tønne korn, verdsatt til 4 rd. Torbjørn vedgikk gjelden, og ble dømt til å betale med mindre han ville bli rettsforfulgt.....	s 12
Sondre Grave har stevnet Hallvard Manem på hans kones vegne for 40 rd har er krevet av Sveinung Vreim på Lodin Manems vegne, som han etter en steving av 20.01. 1664 mener Tore Øvrebø er pålagt å betale. Han førte Bjørn Manem og Bjørn Åse som vitner, men de fragikk alt. Avsagt at Sondre må svare for det han har kausjonert for, og eventuelt saksøke Bjørn Manem for refusjon	s 12
Aslak Nes har stevnet Hallvard Bjørge til å legge fram oversikt over det som Svein Eivindsson måtte ha arvet etter sin avdøde far Eivind Kallaksson. Hallvard møtte og la fram en fortegnelse fra (soren-skriver) Tobias Mortensson over husdyr og løsøre som Svein hadde blitt tilloddet, og som Hallvard hadde fått i forvaring. Avsagt at Hallvard har fullt vergemål for Svein, og står ansvarlig for det	s 12
Torgrim Leikvam på Leikvam i Neshrad er skyldig Mikkell Sumb i Skien 50 rd, og pantsetter sin	

odelsgård Vefald som Anund bor på, og som skylder 4 t. Om ikke pengene tilbakebetales innen år og dag, skal Mikkel ha gården som brukelig pant. Odelsskatten, som Mikkel har betalt, skal Torgrim betale tilbake, og Mikkel skal ha førsterett på det tømmeret som hugges. Pantet er datert 02.07. 1662, og er overført til Vinsents Pedersson	s 12
Bjørn Tjostolvsson Strand og Olav Rugtvet har solgt Mikkel Sumb den skogen ved Omdalsjuvet som ligger til Strand og Rugtvet, datert Vefald 02.04. 1661, overført til Vinsents Pedersson	s 12
Vinsents Pedersson lot tinglyse hva utestående fordringer han overtok ved kjøp av Nysaga i Bø, hvorav han skal dele noe med Mikkel Sumb, dat. 02.01. 1663	s 12
Olav Helgesson Garvik er skyldig Jon Jonsson på Lien i Solum 40 rd, og pantsetter ham 1 t landskyld, dat. Lien 27.07. 1662	s 12
Lars Qualfeld tinglyste skife mellom ham og Tov Holtes arvinger på lagtinget 2. søgne e. both. 1663	s 12
27.02. 1664 ting på Sundbø for Flatdal og Åmotsdal	s 12
Torjus Olavsson og Vetle Sveinungsson er skyldig Torjus Åvaldsson på Groven i Øyfjell i Lårdal 120 rd og pantsetter 1 t skyld i Brekke i Øyfjell til brukelig pant, dat. Skjelbred 29.08. 1663	s 13
Steinar Øvrebø selger Gunnar Åvaldli 1 t med bygsel over hele Øvrebø for 100 rd, dat. Midbø 11.02. 1660 (kfr s 14)	s 13
Udat. feb/mars 1664 ting for Hjartdal, sted ikke angitt	
Olav Sem fra Heddal har stevnet Nils Hjartsjø med amtmannens stevning av 03.02. 1664, for tre års landskyld av Hjartsjø, for årlig 2 t, som ikke er betalt Nils møtte og bød forlik, de ble enige om at Nils skulle betale 9 rd	s 13
Olav Løksli har stevnet Olav Bergsland for ei kirkeku som var død, de ble forlikte om at Olav Løksli skal gi ei ku til kirken og 6 mk i rente, og Olav Bergsland skal betale ham utlegget	s 13
02.03. 1664 ting på Kleppan for Sauland, Gransherad og Tuddal	s 13
Jon Kleppan har stevnet Hallvard Håve for et jordstykke han har tatt fra ham i Leine. Hallvard møtte og mente at Marit Fosse skulle vært stevet også. Dømt at saken bør stevnes til åstedet	s 13
Jon Kleppan har stevnet Øystein Greivejord for 1 t i Greivejord med bygsel, som han har tilpantet seg for 147 rd, noe Øystein svigerforeldre har betalt noe av, og vil betale resten. Øystein møtte og mente at alle penger var betalt, og kunne ikke betale mer uten medarvingenes viten. Dømt at Jon må stevne alle arvingene; pantebrevet er datert 12.10. 1661	s 13
05.03. 1664 ting på Bøen i Austbygda for hele Tinn prestegjeld, med de tre annekser.	
Fogden har stevnet Bjørn Sølland for et knivstikk han hadde påført Tov Gjermundsson. Bjørn møtte og vedgikk å ha trukket kniv i sinne, men kjente ikke til å ha skadet noen. Tov hadde imidlertid bekreftet å ha blitt stukket, så Bjørn ble dømt til å bøte 2 mk sølv ettersom det skjedde nyttårsaftnen	s 13
Olav Jørisdal, Torstein Gvåle og Olav Karlsrud har stevnet Gulbrand Mårem for Bakkejord i Gausetgrenda, som de mener å ha rett på etter Gunnar Kjetilsson, far til deres svigermor. Gulbrand møtte og hevdet at saken burde vært stevnet på åstedet, stevningen er datert Gimsø kloster 25.01. 1664. Dømt at saken vises til pådømmen på Bakkejord for andre uhildede menn, da de som nå satt i retten, alle var skyldte, innen 14 dager	s 14
Jon Hovda (i Rudsgrend) har stevnet Gudleik Lurås for å ha tatt til seg saker verd 2 rd, som Jon var ombudsmann på for sin brorsønn Peder Ulvsson. Gudleik møtte og opplyste å ha betalt 4 rd i skatt for Ulv, og førte Eivind Heggveit og Rolv Lurås som vitner. Dømt at Gudleik blir å frikjenne.	s 14
Asbjørn Røysland fra Numedal ba om tingsvitner for 1 q i Karlsrud, som Gunuv Olsdotter hadde latt gå til inndraging. Da Herlaug Svimbil bød seg til å betale skatten, var det alt for sent, men hennes søster Gros ektemann Anders Øysteinsson hadde løst det inn ved lensmann Gjermund i (sognepresten) hr. Peders tid. Gjermund Bøen, Nils Vålund og hele almuen kunne bekrefte dette.	s 14
Torgrim Bjørtuft i Vestfjorddalen har med øvrighetens stvning stevnet Guttorm Bøen for noe beiteskog og en kvernbekk med kvern, som hadde falt til ham etter frivillig forlik, men som Guttorm hadde tiltatt seg. Guttorm møtte og svarte han kun var leilending, så jordherren måtte stevnes. Dømt at saken utsettes i påvente av at (jordherren) Hans Ivarsson var stevnet, og saken vist til åstedet med delegang.....	s 14
Torstein Reidarsson fra Svene i Numedal selger til Gunnulv Sigurdsson Gøysdal 5 q gods i Berge (i Austbygda?) på Tinn med bygsel over hele gården, for 100 rd til odel og eiendom, dat. Tinn prestegård 04.04. 1663.	s 14
Olav Gudmundsson på Tverrberg skylder sin bror Knut Gudmundsson 60 rd, og pantsetter ham til bruk 3 q i Midbøen i Tessungdalen, dat. Tinn 23.02. 1663.	s 14
Alv Hovinbøle lot tinglyse en dom mellom ham og Årstein Svimbil om delene gårdene imellom, dat. (Hovin)heia 14.10. 1663.	s 14
Olav Torgrimsson Bjørtuft nordre gir faren sin, Torgrim Bjørtuft, bekreftelse på avkall på arv etter sin bestemor Jøran Bjørtuft, dat. Bjørtudt 15.10. 1663.	s 14

Ulv Tveito lot tinglyse en dom mellom ham og Steinar Gvammen om ½ t gods han var blitt tildømt, dat. Tveito i Hovin 28.02. 1663.	s 14
Olav Rolvsson ba om tingvitne på at han var blitt syk i brystet sist sommer, da soldatene ble utkommandert, en sykdom han fikk på Halden iflg. major Rechlings attest, noe almuen bekreftet.	s 14
27.04. 1664 ting på Omtveit for Brunkeberg sogn.	
Knut Kirkebøen lot tinglyse et vitnebrev om Langlis eiendom, av 1602.	s 15
Simon Halvorsson på Sem i Heddal er skyldig Øystein Vagleiksson på Omtveit 96 rd, og pantsetter ham Laupedalen, 4 m, dat. 26.01. 1652.	s 15
Tormod Helgesson Koltveit selger til Øystein Vagleiksson 5 ½ m ¼ sett. i Omtveit for 70 rd, dat. Sundbygda ting 23.02. 1656.	s 15
28.04. 1664 ting på Omtveit for Nissedal, Vrådel og Flåbygd. Intet er nevnt å forrette	
02.05. 1664 ting på Bøen for Tinn	s 15
Knut Olavsson Bøen selger sin sønn Olav Sønstebø 1 ½ q 2 sett. i Sønstebø med åsete, dat. 12.10. 1663	s 15
Olav Mårem selger til Knut Lofthus 1 q i Lislrud med åsere, dat. Møli 16.10. 1663.	s 15
Årstein Svimbil har fått pantepenger 87 rd 3 mk av Klemet Sjøtveit for 13 kyrlag i Sjøtveit, og Einar Olavsson har fått odelsløsningspenger, så Klemet skal nå ha det som odel, dat 09.10. 1663.	s 15
Jon Jonsson Gvammen er skyldig Hallvard Mårem 36 rd, og setter til brukelig pant ½ t i Mårem, dat. 14.06. 1663.	s 15
Øystein Øverbakke skylder Klemet Sauro 30 rd, og pantsetter 1 ½ q i Sauro, dat. Øverbakke 09.10. 1663	s 15
Torgrim Gunnarsson skylder Tora Asgeirsdatter 30 rd og pantsetter henne 1 ½ q i Tveito til bruk, dat. 16.10. 1663.	s 15
Tarald Rollag selger Olav Jørisdal ødegården Berge (under Jørisdal) på 1 q, dat. 18.05. 1663.	s 15
Olav Torsson skylder Levor Brandsson 50 rd, og pantsetter 1 t 4 sett. i Såem, dat. Skien 26.05. 1663	s 15
Hallvard Øverbakke skylder Jon Mo 60 rd og setter til brukelig pant 3 q i Mo, dat. Bøen 17.10. 1663	s 15
Torstein Mo skylder Jon Ingolvsland 50 rd, og setter til brukelig pant 2 ½ q i Mo, dat. Bøen 29.08. 1658	s 16
Torkjel Gøysdal og Olav Skeie vitnet om at Hellik Årsteinsson, som døde i krigen, skyldte far sin 20 rd og hadde satt hele arveloddet sitt i pant.	s 16
05.05. 1664 ting på Kleppan for Gransherad, Sauland og Tuddal.	
Sigurd Pålsson på Frøland skylder Kjetil Landsverk 40 rd og lover å gi 6 mk i rente for hver 20 rd, og setter hele sitt arvelodd i Frøland til pant, dat Kleppan 03.03. 1664.	s 16
07.05. 1664 ting på Haugeberg for Hjartdal.	
Olav Løkshli lot lovby halve Tveiten, som han har tilpantet seg fra Hallvard Ingebretsson for 60 rd, dat. 29.07. 1659.	s 16
23.05. 1664 ting på Oppebøen for Seljord.	
Gunnar Åvaldsli lot lovby 2 t i Østerbø i Åmotsdal med bygsel til nærmeste odelsmann. (kfr. s 11)	s 16
11.07. 1664 ting på Håve i Gransherad for Tinn prestegjeld.	
Kongens bestalning til Ulrik Fredrik Gyldenløve som stattholder i Norge, dat. Kjøbenhavn 16.03. 1664	s 16
Kongens bestalning til Severin Kristensson Smit som generalfiskal, dat. Kjøbenhavn 10.07. 1663, samt hans reisepass for 6 hester og underfiskal for 2 hester, dat. Kjøbenhavn 18.02. 1664.	s 16
Stattholder Gyldenløves innskjerping av offiserers rett til tjenester, dat. Akershus 20.06. 1664, ble opplest	s 16
13.07. 1664 ting på Haugeberg for Hjartdal.	
Klage på skysskaffer Tor Flatland om forsømmelser, dømmes til bot på 2 mk. sølv.	s 17
Forlik mellom almuen og kaptein von Emliden om at han tar opphold i Skien, og at han fra høsten av får 1 mk av hver fullgård og forholdsvis mindre for mindre gårder, og ikke mer. Det de før har gitt, regner de for gitt av velvilje.	s 17
Kjetil Omnes og Olav Kleppan har rispet hverandre med kniv juledagen, saken stevnes på ny for å ta opp flere vitnemål.	s 17
Enka på Fosse (i Sauland) hadde unnlatt å sørge for skyss for fogdens mann, er idømt 2 mk sølv i bot	s 17
Øystein Skeie hadde stevnet Gunvald Opsal for 1 t landskyld av Brennøya. Gunvald opplyste at han hadde lagt ned mye arbeid på rydding og bygging av gården, og betalt 2 rd årlig i leie, videre at han hadde avtale med Severin Skeie om å bruke plassen til han hadde fått igjen for den kua han hadde gitt ham, og brukt plassen på det grunnlaget i tre år. Dømt at Gunvald må betale vanlig landskyld, mente han at han hadde lagt ned mer arbeid i gården enn rimelig var, måtte han søke kompensasjon etter loven	s 17
15.07. 1664 ting på Midtbøen for Seljord prestegjeld.	
Knut Simonsson var stevnet av fogden for et knivstikk, men møtte ikke og ble dømt til bot for det	s 17
Torjus Selstad ga Hallvard Rue et knivstikk og skal bøte etter loven	s 17
Torstein Høgedal for et knivstikk han ga Åvald Lysedal, skal bøte etter loven 8 ertog og 13 mk sølv	s 17
Aslak Bøle skal også bøte for et knivstikk	s 18

- Lensherrens befaling av 02.03. 1664 til fogd Olav Nilsson om å oppnevnte formyndere for Tobias M. Boring, og pålegg av 30.03. 1662 til Anund Vefald, Olav Vefald, Hallvard Bjørge og Sondre Grave om å påta seg ombudet ble opplest, og formynderne la fram skiftebrev for retten s 18
- 16.07. 1664 ting på Omtveit for Kviteseid prestegjeld
 Fogd Olav Nilsson hadde ved lensherrens stevning stevnet Tjostolv Fjone, Torgeir Fjone, Åsmund Fjellestad, Jon Håtveit, Torbjørn Fjellestad og Tallak Grovum for ny behandling på hjemmeting med lagrettemenn fra et annet sogn, av en tidligere fradømmelse av odelsgodset deres. Husmennene Per Larsson, Jon Knutsson, Anund Åsmundsson, Tjostolv Hallvardsson, Rasmus Olsson, Gjermund Nilsson og Aslak Olsson var stevnet inn som vitner. Jon Håtveit møtte på de innstevnedes vegne og la fram et tilsvar datert Skien 08.07. 1664: Den første dommen var falt i den tid Jørgen Bielke var lensherre, og var aldri blitt fulgt opp av myndighetene. Nå var den underkjent av lagmannen, så en måtte først finne ut hvorfor den ikke var blitt fulgt opp, og så hvorfor et viktig partsinnlegg bare var løselig oppsummert, og ikke refereret i sin helhet, noe sorenskriver Kristen Roch må pålegges å forklare. Andre dokumenter ble ikke laght fram, og kun Anund Åsmundsson møtte av de innstevnede, så saken ble utsatt i påvente av lensherrens nærmere bestemmelse om saksgangen s 18
- Nils Lønnegrav hadde med bondelensmannens stevning stevnet Solve Oppgarden for 36 rd han hadde betalt ham for innløsning av 1 t i Lønnegrav, som var halve beløpet, men som han ikke hadde fått kvittering for. Solve vedgikk å ha fått pengene, men ettersom Nils' svigerfar ikke hadde betalt ham landskyld, hadde han ikke villet gi noen kvittering. Dømt at Nils skulle få kvittering, mens Solve måtte søke sin landskyld ved rettslig stevning s 19
- Åsgrend-mennene hadde stevnet Olav Langelim for å ha tatt setermark fra dem, han møtte ikke og ble dømt til ½ mk sølv i bot (kfr. s 10 og 25) s 19
- 17.09. 1664 ting på Årak (for Nissedal)
 Anstein Årak hadde med rikets stevning stevnet Kristen og Peder Jørgen Bessessønner og Torbjørn Salvesson for å ha kjøpt 1 ½ hud i Årak med Trontveit, som ha mente han hadde rett til. Det var kronens gods, og Anstein hadde tinget med fogden og bydde dobbel takst, siden han selv var største partseier og hadde bygselen. Trelasten karene hadde latt hugge i skogen som hørte gården til, var blitt tatt i arrest til saken var pådømt, og Vinsents Pedersson i Skien var blitt pålagt å møte og vitne. Vinsents møtte og framla kongelig skjøte til Klaus Andersson og medeiere på godset, datert 18.12. 1662, mens Anstein ikke kunne påberope seg noen rett på det. Anstein svarte at han hadde bydd seg til å kjøpe godset, men så hadde Vinsents fått kjøpe det, og da han pantet de videre, hadde han på nytt bydd seg til å løse det. Han hadde fått tilbud om å få gården, mens skogen skulle holdes utenfor, noe han ikke hadde vært interessert i. Det var først nå han var blitt klar over hvilke hjemmel Vinsents hadde til godset, sa han, mens Vinsents viste til at skjøtet var tinglyst på vanlig vis. Vinsents ble dømt for å være rette eier, og ble pålagt å ordne skjøte til Messols-karene, mens Anstein ingen rett har s 19
- 22.09. 1664 ting på Bøen for Tinn prestegjeld.
 Fogden la fram skattebrev til prinsesse Anne Sophie, 2 rd av hver fullgård fordelt på fire terminer, dat. Kjøbenhavn 01.07. 1664 s 20
- Vitneopptak ved Nils Helgesson Grønskeis nødverge-drap på Gjermund Berge: Vitnemål fra Peder Møli om krangelens forløp, som bunnet i at Gjermund mente Nils og kona hans hadde løyet om ham. Til stede var også den dodes slektninger: Hans stebarn, søskenbarnet Vrål Gunleiksson og farsøsteren Gunvor Bjørnsdotter, og Sigurd Olavsson og Sæmund Gislesson, som hadde arbeidet på gården samme kveld, og intet hadde merket. Viglysingsvitnene Olav Rollag og Tov Møli kunne bekrefte at Peder hadde varslet om drapet, og spurt om noen kunne stemme blod. Tov, Peder og korporal Jon Vandersson hadde så meldt drapet for presten. Nils ba almuen om skussmål for seg og kona, og ingen, ei heller den dodes skyldfolk, visste noe å laste dem for, mens den avdød var en som hadde fulgt sine egne innfall og hatt mye klammeri med Nils..... s 20
- Fullmektig ved kongens sager, Kristen Jørgensson, hadde stevnet Peder Møli, Klemet Sjøtveit, Tore Sandven, Øystein Jelljorden, Midgard, Roar Mo, Jon Venås, Olav Berge, Olav Mårem, Helge Håkaland, Anund Eggerud, Gjermund Bøen, Nils Vålund, Kirsten, enke etter hr. Asbjørn, Anders Lislerud, Anders Madsson prestesønn, Reppe Bøen, Bjørn Knutsson Nørstegard, Torjus Gøysdal, Torbjørn Ulvsson Skeie, Olav Jonsson Atrå, og fra Hovin: Gudbrand Dommerud og Steinar Gvammen, for gjeld. Noen møtte og gjorde opp, andre ikke, og de ble dømt til å betale innen lovens frist s 22
- Jon Hovda stevner Jon Dommerud for 4 ½ sett. Dommerud. Jon Dommerud nekter å betale og mener han har brev på det, får utsettelse til neste ting s 22
- Knut Hølet stevner Olav Bakka og Torstein Hovde for at kveget deres beiter på jordene hans.. De møtte og vedgår det, dømmes at de bør bli forlikte, ellers tas saken opp til doms s 22
- Anders Skavlebø fra Tessungdalen har stevnet Olav Bakkejord for 23 ½ rd, og Erik Grimsrud og Olav

Rongsjorden for 17 rd. De innstevnede møtte og Guro Bakkejord vedgikk å skylde 20 rd, som hun vil tilbakebetale med åtte års renter, resten ville hun ha bevis på at de skyldte. Erik og Olav vedgikk å skylde 10 rd, som Vrål Hovde hadde pantsatt dem i Skavlebø, og som Anders har løst inn, saken vil bli stevnet på nytt	s 22
Torbjørn Gunnarsson skylder Olav Andersson 27 ½ rd og har satt til brukelig pant 1 sett. med bygsel over 3 q, dat. Bøen stevnestue 22.09. 1664 (hvilken gård det gjelder, er ikke nevnt)	s 22
Torstein Torsteinsson Rue skylder sin sønn Olav Torsteinsson 60 rd, og pantsetter 2 t med bygsel i Rue, dat. 22.07. 1664	s 22
Olav Gunulvsson Tverrberg skylder Olav Helgesson Rongsjorden i Tessungdalen 31 rd, og setter til brukelig pant 2 q i Haugen, dat. Vålund 12.10. 1663	s 22
Gunnar Hallvardsson Asland har solgt til Olav Augustiniusson 3 q 5 sett. i Asland søndre med åsete og bygsel over 2 t, for 203 rd, dat. Mårem 06.03. 1664	s 22
Halgrim Håkanes ber om skriftlig bekreftelse på Herbjørn Rue ord at Guro Møli hadde bedt ham skaffe henne 6 kyrlag, ettersom hun selv eide 4 kyrlag og Olav Høyset hadde de 2 kyrlag i pant fra Torstein Rue. Herbjørn fikk pantepenger for godset, og fikk igjen utlegget sitt fra Gro. Halgrim lot videre tinglyse et skiftebrev der Gulbrand og Olav Mårem vitner om godset og arven, dat. 16.10. 1663	s 22
Anders Sveinsson ba om tingvitne for hvordan Hedvig og Torjus Torsteinsson hadde skikket seg i lag. Almuen svarte de var kjent med at han hadde slått henne og jaget henne fra seg, forøvrig hadde ingen noe å si på henne, og de kan gi vitnemål om hvor hun hadde vært	s 23
24.09. 1664 ting på Haugeberg for Hjartdal prestegjeld.	
Helge Midsund hadde stevnet Elling Kjeldal for ½ t i Kjeldal, som han ikke hadde betalt landskyld for i 4 år, og viste sin rett ved et makeskiftebrev fra 1613 og arv fra konas bestefar. Elling mente at gården var kjøpt som en 2 t gård og kjente ikke til at Helge skulle eie noe i den, forøvrig hadde han betalt alle avgifter de siste 9 årene. Dømt at Elling skal svare Helge landskyld så lenge brevet ikke er underkjent	s 23
Øystein Skeie hadde på Helge Midsunds vegne stevnet Torkjel Haugeberg for at hadde slått setra hans, Jacobstøl, og revet ned husene der. Torkjel møtte og førte Folke Åkre og Bjørgulv Svatestova som vitner, men ingen av dem var helt sikre. Dømt at setra skulle følge Skeie slik den hadde gjort i over 40 år, og at Torkjel skulle sette opp seterbue igjen.	s 23
Jon Mæland hadde stevnet Olav Bergsland og Olav Løksli for tre års leie av ei ku, med halvparten på hver, videre hadde han stevnet Torgeir Flateland for ei kirkeku det ikke er avsagt dom for tidligere. Torgeir tilbød forlik	s 23
Anders Søndeland hadde stevnet Vrål Kjeldal for ei ku han hadde foret for ham, dømt at det skal betales 2 rd til rett tid	s 23
Kristen Hansson, Henrik Møllers fullmektig ved kongens sager, hadde stevnet Åvald Graver fra Lisleherad for å ha solgt 2 tylt langtømmer til Åge Andersson, imot hans privilegier og til tross for at han hadde betalt skatter for nesten 20 rd for ham. Åvald møtte og sa at Åge var gårdens eier, og at Åge og tømmerfogden hadde vært sammen på tømmermerking, så han gikk ut fra at alt var gjort riktig. Åvald hadde hugget mer tømmer, som han gjerne solgte til Kristen, om han bare ga ham penger til landskyld og skatt. Dømt at Åvald skulle selge til Karsten først, slik privilegiet lød, og betale gjelden	s 23
Jon Ingolvsrud fra Heddal lovbød 5 q skyldgods i Flategård, dat. Nordbø ting 24.02. 1662	s 24
Jon Eiriksson Bakke fra Numedal har solgt Tov Folsland 1 t - ½ sett i gården med bygsel og åsete for . 160 rd, dat Håve 20.10. 1663	s 24
26.09. 1664 ting på Skeie i Flatdal for Åmotsdal og Flatdal annekser	
Klaus Andersson har solgt til borgermester Peder Jensson Midbø, som skylder 9 kalvskinn, med bygsel, dat. Skien 25.06. 1664	s 24
Henrik Klausson, fullmektig for Bjørn Manem og Tollev Knutsson, har ved lensherrens stevning stevnet Olav Åse, Øyvind Skeie og Øyvind Sundbø for 2 t i Skeie med halv bygsel, som Bjørn og Tollev har rett på. Øyvind Skeie møtte og mente flere burde vært stevnet, og opplyste at Øyvind Sundbø var død. Saken ble utsatt og vist til pådømming på åstedet	s 24
Fogden hadde stevnet Nils Svalestova for at han ikke ville skysse Kristen Friis da han dro med stevnestuebrev til Tinn i vinter, og dertil truet ham. Nisl svarte at han ikke visste det var stevnestuebrev, og førte Mikkell Råstova og Kjetil Østgarden som vitner. De hadde imidlertid ikke noe å bidra med. Dømt at Nils skal bøte etter loven for skyssnekt, og 4 mk sølv for trusselene i tillegg. Skyssakfferen hadde dertil ikke tilsagt skyss to ganger, og ble dømt til 2 mk sølv i bot for hver gang	s 24
Olav Århus har stevnet Aslak Bøle for 10 rd i gjeld. Aslak mente det var 7 rd, dømt at han etter rett avregning skal betale restbeløpet eller det skal tas pant i eiendommen hans	s 24
Aslak Midtbø fra Lårdal selget Olav Skori i Åmotsdal 2 t i Rinde med bygsel til brukelig pant, dat Fjalestad 18.04. 1664	s 24

08.10. 1664 ting på Omtveit for hele Kviteseid.

- Lagmann Klaus Andersson selger til Hake Gjerkvam 2 m skyldgods i Gjerkvam og har fått full betaling, dat. 20.05. 1664 s 24
- Knut Kirkebøen har stevnet Sveinung Homme for en hest han hadde leiet av ham om våren, og som nå var død, så han ville ha igjen halve summen. Sveinung møtte og mente han ikke kunne noe for at hesten døde. Dømt at Knut skal ha igjen 5 rd s 24
- Ås-mennene hadde stevnet Olav Langelim for at kona på Langelim hadde skjelt ut Steinar Jelstad og Sveinung Heggveit for delet mellom Langelim og Ås-grenda, og la nå fram sine adkomstbrev. Kona og Knut Kirkebøen møtte og vedgikk kjeftingen, men mente at grensene måtte påvises i marka. Olav ble dømt til å stevne delegang for en 12 manns rett nå i høst, så saken kan avsluttes, eller til våren, og at ingen får slippe krøtter på beite før dom er falt s 25
- Olav Moen har på Tor Tveits vegne stevnet Olav Landsverk for 1 rd som står til rest på et hestekjøp. Han møtte og vedgikk gjelden, og lovet å betale s 25
- Eilef Øverland pantsetter til Markus Helmers 2 t i Øverland med bygsel, for 204 rd i gjeld, som underpant, dat. Skien 10.09. 1662. Videre pantsetter han ham ½ t i Jamdal i Lunde med bygsel over 1 t å oppebære landskyld av, for 68 rd i gjeld, dat. Omtveit ting 08.10. 1664 s 25

10.10. 1664 ting på Midbøen i Seljord.

- Lagmann Klaus Andersson selger til borgermester Peder Jensson Øverland i Seljord, av skyld 3 t, dat. 25.06. 1664 s 25
- Lagmann Klaus Andersson stevner Peder Røborg (?), Hans Øverland, Amund Kleiva, Øyvind Skeies stesønn og Kjetil Østgarden for landskyld og annen gjeld, med en lensherrestevning. Noen møtte og forklarte seg, andre ikke, og ble dømt til å rette seg etter loven s 25
- Johan Baudsch har ved stevning 23.07. 1664 stevnet Råmund Brekke, Torkjel Kåsa, Torjus Li, Hallvard Manem, Kjetil Verpes arvingers formyndere, Tormod Kolkin, Tov Kivle, og Trond Øverbø for gjeld. De fleste møter, og forklarer seg. Det legges også fram et brev fra Gjert Janssons arvinger at Mikkel Sumb har betalt dem for tømmeret som lå ved nysaga i Bø den gang han kjøpte den av dem, dat. Skien 09.02. 1663, og et fra Mikkel Sumb om at Olav Rugtveit ikke kan stå ansvarlig overfor arvingene etter Gjert, slik ovensiterte brev viser, dat. Skien 30.09. 1664. Dømt at de som har kvitteringer, skal være fri for tiltale, de andre må gjøre opp for seg s 26
- Henrik Klausson, fullmektig for Bjørn Manem, hadde ved lensherrens stevning stevnet Hallvard Manem for ei gjeld på 50 rd, hvorav kun var betalt 20 rd, dat. 01.08. 1664. Hallvard hadde ikke sine brev med, og partene ble enige om å utsette saken til neste vinterting s 26
- Olav Gunnulvsson hadde ved lensherrens stevning dat. 28.08. 1664 stevnet Øyvind Skeie for 2 t i øverland nordre han mente å ha rett på. Dømt at saken henvises til pådømming på åstedet s 26
- Ingeborg Utgarden hadde stevnet Bjørgulv Sondresson for å ha faret med sladder om henne. Han møtte og erklærte at han ikke hadde noe å utsi på henne, noe hun ikke ville nøye seg med s 26
- Tov Klomset lot lyse et forlik mellom seg og Guri Klomset og hennes arvinger, om at han var forunt et jorde i Joeg (?) og så rydde seg setervei opp langs steingardsmarka, dat. Klomset 31.10. 1663 s 26
- Sak om åsetet på Loftsgarden, 01.12. (1664): Åsgrend-mennene hadde stevnet Asbjørn Loftsgarden for halve åsetet på Loftsgarden og 3 q gods i gården, og dertil stevnet Kjetil Brekke fra Morgedal med sine brev på Brekke, samt Aslak Underberg og Tollev Knutsson for å vitne i saken. Åsgrend-mennene la fram en dom fra 1607 som viste at Lars da hadde åsetet, og at søsteren hans, Åse, som de stammet fra, var hans rette arving. Av Kjetil Brekkes brev gikk det fram at eldste bror, Asle, hadde åsetet på Brekke i 1621. Av Aslaks vitnemål gikk det fram at Svein Sveinsson bruke hele Loftsgarden en lang stund. Haug-folkene gikk til sak og fikk en dom som førte til at Svein flyttet. Broren Lars Sveinsson ville ikke godta dommen, og tok gården i bruk. Det kom til forlik mellom ham og Haug-folkene om å dele gården i to åseter, Lars brukte sin part til sin død, og søsteren Åse arvet ham. Gudleik Skarrud og Tore Åsen gjenga Marit Tollevsdotters vitnemål: Mens hun var hjemme hos sine foreldre på Preste-Århus, tjente hun hos Gunnbjørg Juve, kona til Lars, og hun hadde da sagt til mannen sin at nå kunne han høste på Loftsgarden, nå som han hadde innløst det og blitt en velhavende mann; det var han ikke da de giftet seg. Videre bekreftet Marit at Lars brukte halve gården med bygsel og åsete. Tollev bekreftet at Lars hadde halve åsetet i Loftsgarden til sin død, men var ikke sikker på om han eide det. Åsgrend-mennene oppga dertil at de hadde stevnet på saken for en 12 års tid siden. Asbjørn la fram brev utstedt av (sorenskriver) Jon Tomasson på søstergodset, datert 1626, og et brev på at han hadde kjøpt åsetet av Knut Asleson med ½ t landskyld, datert 1622, og mente han da var rette eier, etter å ha sittet med gården i rolig hevd i over 40 år. Dømt at ettersom det ikke var bevist at Svein Sveinsson var fradømt åsetet, eller at gården var delt, ble Asbjørn Loftsgarden å frikjenne for Åsgrend-mennenes tiltale s 27

Fol 1a vdi Jeþu welsignede naffn.

Anno 1664 dend 9 febr. holdet ting paa Øen udi Wraadahll af Nisþdahl, Wraadahl och Treungen, ofververrendis d. ko. ma. fougit welfornehmmen mand Olle Nielþøn och bunde lehnþmand Østen Ombtueth och tillnefnede mænd:

Evind Dahlle, Wlff Tuetten, Torbiørn Tuetth, Jon Nordbøe, Tiøstuf Fionne, Torbiørn Fiellestad.

K. ma. fougit stefnit Tollef Næþ for it kniff schuhr hand gjorde paa Olle Jfuerþøn, da for hanþ armod schyld lod hand þagen forliges for 3 dhr.

Tallef Midbøen hafde ved lehnþmanden stefnt Torkild Fionne for it hest kiøb 17 ½ dhr hand iche vil hand betahle; Torkild Fionne møtte indtet, vahr suaglig, schall die begge møde paa Ombtuedtz stefnestue.

Biørn Wraar stefnit ved lehnþmanden Aavald Ormbtueth for hand hafver i lang tid tiltagit sig hanþ fidschegrund och fidschet der med næet, och vdschembt grunden; herimod møtte Aavald Ormbtueth och forre gaf at hafue vehrit en fremmit w-kyndig mand, sagen henhør paa gaarden Wraar til besigtelþe, och vil søgis med lehnþ herrenþ stefningh.

Biørn Wraar lod liusþe it kiøb hand sig hafver tilforhandlit af Od Amundþøn paa Ombdahll, j qtr. och i-j- notting schylddegodtz udi søndre Wraar for 22 dhr, j mk. til odel och ejendomb, dat. Øen udi Wraadahll den 2. maj 1663.

Med annen hånd: Telemarken Øvre 4364 Østenfj. Tingbok. Med annen hånd: Bfgn. 5083.46

Fol 1b Dend 23. febr. holdet ting paa Ombtueth af Huideþøe giæld, och nerverendiþ ko. ma. fougith Olle Nielþøn och tilnefnede laugrettismænd:

Suend Oþmundtueth, Hakie Gieriswamb, Salwe Opgaarden, Tormoe Ruen, Kitell Breke, Ollaf Klæffuen.

Ko.ma. naadigste schattebreff for dette aar bleff for neruereende ald mauerge liudelig oplæst udi kort meeningh at huer fuldgaard þom schylder 2 schip. tynge, fiere huder, sexþ pund smør, eller halff-tredie schip. salt, schall gifuez sexþ rdhr, af en halfgaard, þom schylder half saa megit, tre dahr., af en ødegaard þom schylder it halff schipp. til femb liþp. tynge, fra en hud til 6 schind, fra halfandet pund til 18 bmk. smør, fra halfotende til 6 ¼ liþp. salt, schall gifuiþ 2 rdhr, af en half ødegaard, þom schylder 5 liþp. til 2 liþp. tynge, fra 6 til 3 schind, fra 18 bmk til halfottende marck smør, och fra 6 och en fierredeells till trj liþp. salt schall gifuiþ ½ dhr.

Af rødnings pladze sambt alle de smaae pladtze som schylder vnder ringeste och halff ødegaardz takst schall giffuiþ j rdhr., och huiþ fuldegaard der schylder meere end þom bemelt er, da deraf at schall giffuiþ udi forhøyelþe af det øfrige af huer halff schipp. tynge, en half schip. salt, huer huud eller huer pund smør en halff rdhr., menþ af huiþ halfue, øde eller halffue ødegaard þom schylder ofver deriþ taxt, jndtill fulde gaard, deraf schall giffueþ den fulde paabiudne schatt af huer schip. tynge 3 dhr., ald anden landschyld al advin[ent], saa och de heele, och halffue gaarder þom schylder vnder gaards taxten effter gammell gaardtahll, samt foring och leding effter jordebøggerne 1656, alligewell at giffue sin fulde och halffue gaards schat, och huer schatte al advinent effter brug i jorden. Item en huer huþmand, haandwerchþ-(**Fol 2a**)mand at gifue 2 dhr som brugte haandwerck, och ellers ichun -j- dhr, och ellers at schatte af deris brugende jord.

En strandsiddere j dhr, och dessen som bruger næhring, borgerlig næring vndtagen, 2 rdhr. Huer mand som boer ved siøesiden, och bruger fidscherj 3 rdhr., huer ledig karll som iche er bunde eller

anner ledes 2 dhr, jtem huer vdføreþkarll 2 dhr, huer dreng som iche er udschreffuen j dhr, och schall halfdeelen af samme schat ofver ald Bradzberig ambt clariþ inden Phillipj jacobj och den andre halfue part af samme schat inden Martholldinj.

Schall och ej heller meere end en bunde lehnþmand i huert hofuit sogn vehre frj for videre end ehn fuldgaardþschat, eý heller enden nogen prest, fougit eller sorendschrifuer præterendere widere schat, eller tiende frihed, end den *gaard* de sielf paa boer, bisp eller laugmænd at niude en aufelsgaard frj ved býen; belangende roþtienester och odelþschat, derfor schall gifueþ er sýnden fioldz af huer schip. týnge 1 ½ rdhr, af huer huud ½ dhr 9 ½ þch., jt pund smør 1 ½ ort, och it schip. salt j dhr, ald anden landschýld al ad.

Saugerne ahnlangende, da schall huer saugmester *contribuere* ½ dhr af huer 1000 dhr. inden Phil. jacobj och den tredie deell inden Martholldinj, och den tredie sidste deell inden Martinj, som for er melt clareriþ.

For neruerende aar schall gifuiþ j rdhr. af huer fuld *gaard* til rýtterschat, af den forige paabudne scaht, af halffue och øde *gaarrde* och dervnder al ad. effter schattebrefuitz jndhold, och schall *forschreffne* contribution med ald visþe och w-visþe effter jordebog betahliþ jnden julafften och alting clarere til *forschreffne* tider och stæder jnden huer Phil. jacobj. Kongelig residentz Kiøbenhafn d. 30. jan. 1664.

Fol 2b Ko. ma. breff blef oplæst om trende bededage at schall holdis den 10., 11. och 12. maj at en huer da edru och schickelig komme til Gudz huþ, dat. d. 26. jan. 1664.

Tosten Lindemb af Næþherrit stefnit ved bundelehnsmanden Kitel Vnneberg for it hestebýtte, huilchet hand hafde *hannem* i aabøe selet, och hesten siden dereffter er død af sot; Sofue Berge møtte paa hanþ veigne och indtet kunde nechte at Kitels bekiendelþe er, at hand hafde aabøeþ hesten, þom *hannem* ochþaa tilforn vahr aabøesletj. Tosten foregaf at hafue gifuet imellem 6 dhr: och vahr endelig domb begierendiþ, effterdi dette kraf hafver endelig verrit effter gode løffter opholdet paa nogle aar, saa kand dend fattig mand Tosten jche lide den schade, mens tilkiendiþ Kitel Vnneberg at erlegge tilbage die penge som blef oppebaarit och saa god hest fra hand bekomme, eller och at fulde Tosten til fredz, effter mougelighed, och siden søge sin opreiþning igien.

Sofue Berge stefnit Tof Sandland for 6 mk þom hand møtte och bekiende, er afsagt at schall betahle *hannem* effter lougen.

Die mændere af Aaþgrenen stefnit Olle Langlj for 2de staaer, nafnlig Vefingstuell och Sueig stuele, och marken der til hand sig tiltager, følge och bruger imod en sexþ mænds domb, som die nu i rette lagde, derimod møtte Gunder och Suend Kirkebøe och forskød sig paa at motte komme paa aastædet til at besee deelestrengen, huilche domb (**Fol 3a**) wii hafver afsagt at die schall rette sig effter indtil dend ved louglig proces vorder vnderkiendt, och huad schade *dennem* er wederfahrt at Olle Langlj hafver brugt schoug oc marck fra *dennem*, der schall die med lehnþherrens stefning stefne paa aastaden til louglig besigtelse.

Tormoe Kaaltuet paa sin søsterþ veigne stefnit Sigrj Targeirþdaater for it sølfspenne, 3 pahr wanter, en serk, it forklæde, it halsklud, þom hun nu indtet kunde nechte for at hafue unde[r]-holdet hoþ þig, huilchet hun nu loffuet at skulle erlegge hanþ søster Sigrj igien, huiþ det iche scheer schall, det vdsøggiþ med adferd effter lougen.

Tallef Midbøe och Jon Midbøe stefnit Tarkild Fionne for it hesteværd 17 ½ dhr, þom i første er kommen fra *hannem* och die dog kiøbt hesten af Sommund Dahllen *dennem* siden ved Seffuer er hendstørt, derom forligtis de at Torkiled Fionne nedt betahle *dennem* deriþ vdgifne penge igien.

Kierkevergeren Christian Vdbøe til Huideβiøe begierte tings vinder af ald muegen om Ollufes told βom schulde schylde 5 mehler, om nogen af *dennem* ved deraf at sige, thi den schall staae jndført udi gammel kirchesteolle; die wiste indtet *nogit* derom at sige, iche heller die forrige kirkeverger nogen saadan kirkens jord vnder Huideβiøe, och derpaa vil giffue tingsvinder.

Fol 3b Noch tilspurde Christian Vdbøe aldmuegen βom vahr tilstede om Vhldahlen, βom stuhl *schriffuere*n kreffuer effter gammel kirkestoel ote mehler schyld udi Vhldahlen, och dog kirken kun schall vehre eyendiβ 4 mehler och bunden der 4 meler, saa bekiende Tormoe Ruen, at hand brugte den plads udi 7 aar och indtet betalte høyere schyld til kirken end 4 mehler, jtem Hakie Gieriswamb och Somund Dahllen, die forige kirkeverger, hafver iche heller indkreffuit høyere schyld end 4 mehler, huilchet hand begierte beschreffuen.

Sigurd Nielβøn paa Kiønaaβ i Graniβherrit mageschiffter fra sig och till Suend Oβmundtuet 2 ½ qtr. godtz udi Oβmundthueth med bøssel och herlighed, imod hand bekom j tønde schyld i nedre Hoffde i Tuedahll, dat. Nordgaarden den 20. maj 1663.

Targier Olluffβøn Haatueth pantsetter Aadne Olluffβøn Jelleiord en half tønde schyld i nedre Haatueth for giæld 26 dhr, dat. Nordgaarden den 4. december 1662.

Stener Øfrebøe af Ommiβdahll segler och afhender til Tarkild Aβbiørnβøn och hanβ arfuinger 2 ½ tønde godtz i Tyttegraff med bøxel ofver ald gaarden, och derfor bekommet for det 1 ½ tønde paa pant och odelβløsβen 146 rdhr, den anden tønde vahr forbrudt vnder K. m., och tønne βom hand hafver jndløst for 48 rdhr. och at følge die 2 ½ tønder med ald herlighed til odel och eyeendomb, dat. Nordgaarden den 29. sept. 1663.

Fol 4a Anno 1664 den 26. febr. holdet ting paa Grafver af Silleiords sogn, ofververrendiβ K. ma. fougit Olluff Nielβøn, och tilnefnde laugrettismænd: Aβbiørn Lofftsgaarden, Søverin Kaaβen, Wetle Aaβe, Steener Nordgaar, Toff Aaβemb, Olle Weenaβ.

Forindførte ko. ma. breffue blef for neruerende aldmuege oplest och forkyndh.

Saa och ko. ma. brefue till amtmanden, velbaarne Johan Fridrich Marschalk, om schattens paabiudelse, dat. kongelig residentz udi Kiøbendhafn den 30. jan. 1664.

Saa och ko. ma. bref till amtmanden om bededager atj den tid indtet holdiβ ting, stefne eller werdzlig handell, eller forsamling eller benketingh, drich del eller wiinzappe, dette vnder jndhold den 26 januari 1664.

Ko. ma. fougit stefnit Haldvor Biørge for hand paa seenste ting tillagde Olfve Monsβøn at hafue sagt Harald Ophebøhen at haue leggit i letβindighed med Aβgier Søndreβdaatter och i seng med hinde, och at Haralldz moder schall hafue baarit hendiβ hofuit dybt derfor.

Haldvor hand møtte och bestoed endnu det samme och der paa endnu hafde jndstefnt tuende prof for, dend ene hanβ datterz mand, den andre hanβ broderz søn, deriβ ord vahr indtet at jndføre førend alle partene vorder stefnt.

Da effterdi denne sagh siuniβ at ahngaa piigens erlige nafn och rÿchte, och Harald Ophebøhen hafver formuege paa løβøre, och Haldvor Biørge βom saggiffuen vden beviib, iche till ringere schade, om hanβ ahngiffuende iche befindiz sande, herre forre fougden hafver at stefne *dennem* alle βom *denne* sag ahngaar, (**Fol 4b**) med den gunstige hr. lehnβherris stefningh, effterdi die indtet nu alle møtte tilstede, at sagen der kunde komme till bedre begrundschelβe, och derudi effterkommeβ huiβ ret er.

Dauid Daudibøn stefnit Torbiørn Windahllen for giæld udi penge 12 dhr och en tønne satt for 4 dhr, som hand indtet kunde benechte, er afsagt att afsagte at hand schall betahle samme penge effter kiøbe b. 3 och 5 capit., eller och at søgis derfor effter samme capitelβ jndhold.

Sondre Grafver stefnit Haldvor Manimb paa hanβ quindis veigne for 40 dhrz. landschöld hand vorder kræffuit af Suennung Wremb paa Loden Manimbβ veigne, huilche penge hand foregifver udi stefning fra clostrit dat. den 20. jan. 1664 at Tore Øfrebøe hafde at sigges for at betahle, och derpaa vil føre prouff Biørn Manimb och Biørn Aasβe, som møtte for retten och bare der fra gich det, at hand det indtet kunde eller viste at prouffue, huor fore dend stefning kand indtet følgiβ denne gang, mens Sondre att bliffue ved det som hand hafver gaae[t] i borge for, och om saa schede at søge opreibning hoβ Biørn Manimb.

Aβlach Næβ stefnit Haldvor Biørge paa huad mohnner som Suend Evindbøn arffuelig kunde tilkomme effter sin fader sallig Evind Kællachsøn, her til møtte Haldvor Biørge och i rette lagde en qvittans fra Tobiaβ Mortenbøn at wahr leffuerit til Aβlach 2 kiør, j westrungs quie, en westrungsβ stud och toe lamb, jtem (**Fol 5a**) jt schoere pahr, en take ring, en sæhle, en træ sadell, som Haldvor Biørge først hafde ahnammit, och findiβ vidne hiemmell schall vehre hoβ Tobiaβ, som schifftebreffuit forklare bøhr, da er derom afsagt at Haldvor Biørge effter lougen tilkiendiz fuldkommen ombudzman, och søge barnitz hiemelt ind der det er, saa vit schifftebreffuit erklærer och der udi søge barnets gafn och fordeel, saafrembt hand derfor iche udi frembtiden vil suahre och stande till rette.

Torgrim Lequamb paa Lequamb udi Næbherrit er schöldig till Mikell Sumb udi Scheen 50 rdhr, och derfor hannem udi pantt setter sin odelβgaard Weefald som Anund paa boer, och schölder 4 tønner korn med bøxel och herlighed, och om iche ermelte penge med rentheer och huiβ andet giæld iche blifver betalt inden aar och dag at Mikel da schall følge gaarden som et brugelig pant, och odelβschatt som Mikel udgifver, wil Torgrim igien betahle, huad last som vorder hugge at Mikel er kiøbenæβ, dat. den 2. julj 1662, som er Vinsens Pederbøn transporterit.

Biørn Tiøestulbøn Strand och Olle Rougtueth hafver solt och afhendt, til Mikel Sumb dend schoug omkringh Ombdahlβ giubs vnder Strand och Rougtueth liggende, for saa mange penge der i kiøb kom, dat. Veefald den 2. april 1661. Vinsens transporterit.

Vinsens Pederbøn lod opliusβe huiβ rehstans hannem er transporterit med Nyesoung i Bøeherrit, anstaar den første sumb paa 1080 rdhr 2 mk 20 βiling, dernest summa paa 1991 rhr 20 βiling, odelβgodz er i forsering, dat. Scheen den 2 januarj 1663.

Fol 5b Noch er hannem en resstance(?) transport paa 329 dhr 2 mk 6 β som hand schall betahle Mikel Sumb den halffuepart, dat. Scheen den 2. januarj 1663.

Olle Heliebøn Garwiig er schöldig til Jon Jonbøn paa Liien udi Sollumb 40 rdhr. och derfor pandtsetter hannem j tønne landschöld, dat. Liien den 27 julj 1662

Laurentz Quahlfel lod ting liuβe det schiffte som blef giordt hannem och Tof Holtez arfvinger imellem paa laugtinget dat. 1663 den andre søgne effter botholphj.

Anno 1664 den 27. febr. paa Sundbøe holdet ting af Fladahll och Omiβdahll ofuer verrednis k.ma. fougit Olle Nielbøn, och tilnefnde laugrettismænd:

Evind Schee, Gunlech Baken, Olle Skaare, Leduff Minniβjord, Haldvor Liien, Johanneβ Bechhuβ, for indførte ko.ma. naadigste breffue blef ochsaa paa dette ting for neruerende aldmuege opliust.

Torgiuß Ollufßøn och Vetle Sueningsßøn er schyldig till Torgiuß Aavaldßøn paa Groffuen udi Øedefield i Louverdahl sexß tiuff rdhr, och derfor udi pant setter j tønede schyld i Breke i Øedefieldz annex til forsichring och brugelig pant, dat. Schilbred den 29. august 1663.

Steener Øfrebøe selger Guner Avatz lj en tønede med bøxel ofuer ald Øfrebøe for 100 dhr, dat. Midbøe den 11. febr. 60.

Ting af Hierdahlß sogn ofuer verrendiß ko. ma. fougit Olle Nielßøn, och sexß tilnefnede laugrettiß-mænd:

Haldvor Toe, Torkild Juffwe, Biørguff Haatueth, Harald Nordbøe, Anund Hougland, Joen Meeland. **Fol 6a** Forindførte ko. ma. naadigste breffue bleff her paa tinget liudelig oplæst udi meenige aldmuegeß paahør.

Olle Semb af Hitterdahll stefnit Nielß Jerßiøe med amtmændens stefningh dat. den 3. febr. 1664, omb trende aarß landschyld af Jerßiøe, aarlig 2 tkk., som indtet er betalt, Nielß hand møtte i rette och bød forligelße, blef die foreenit at hand schal fornøye hannem med 9 dhr.

Olle Løchßlj stefnit Olle Bergßland for en kirke koe som vahr forkommen, die blef forligt at Olle Løchßlj schall gifue den koe till kirken, med 6 mk. renter, och vil Olle Bergßland helne hannem det.

Anno 1664 dend 2. martj paa Kleppen holdet ting af Soweland, Grannisherrit och Tuedahll, ofver verrendis ko. ma. fougit velførnehme mand Olle Nielsøn och tilnefnede laugrettißmænd:

Weaall Kielldahll, Anund Breke, Olle Frøeland, Peter Folßeraas, Herbiørn Skaarnæß, Sondre Hougstuell.

Forindførte ko. ma. naadigste breffuer blef her paa tinget udi meenige aldmougeß paahør liudelig oplæst.

Joen Kleppen stefnit Haldvor Houve for it styche jord hand tager hannem fra udi Lehne. Haldvor hand møtte och forregaf at Margit Fosße schulle hafue vehrit stefnt med denne sagh, bøhr stefnis paa aastædet och søgeß med amtsmandenß stefning at de kand loughlig besigte och schee huis rett er.

Joen Kleppen stefnit Østen Greffueiord for j tønede i (**Fol 6b**) Greffueiord med bøxsel, som hand sig hafver tilpantit for 147 dhr, huilche penge Østens Greffueiords wehrmoder och wehrfader til en deel schall hafue betalt och undet, vil betahle rehsten.

Østen hand møtte och foregaf at alle pengerne schall vehre betalt, och iche kunde hand indgaae det at giffue fleere penge vden die andre hanß medarffuinger vidend schab.

Er hand vist at stefniß alle arfuinger och huad penninghe Østen Greffueiord formeener sig at hafue; det i rette lagde pantebref er dat. den 12. october 1661.

Anno 1664 dend 5. martj holdet ting paa Bøen udi Østbøygden af ald Tindß prestegiold och de tre annexer, ovververrendiß ko. ma. fougit Olle Nielßøn, och tilnefnede laugrettismænd:

Nielß Waalund, Olle Ruien, Alff Hofnebøel, Clemit Siøetueth, Olle Røßland, Olle Lißleruud. Forindførte ko. ma. naadigste breffue blef her paa tinget for aldmuege oplæste.

K. ma. fougit stefnit Biørn Sødeland for it kniffsting hand schulle hafue giordt paa Tof Giermund-ßøn. Biørn hand møtte och indtet kunde nechte hand io hafde udtagit sin knif med wred hu, men indtet wiste af at hafue giordt kniffstingh, schall dog effterdj Tof bekiende at hafue saar faait, bøde 2 mk sølff effterdi det scheede nÿtaarbafften.

Olluf Jørißdahll, Thosten Huahlle, och Olle Karlß-(**Fol 7a**)rud, stefnit Guldbrand Marumb for Bekeiord i Gouset grennen, som die effter deriß wehrmoders fader Guner Kitelßøn formeener at til komme, som Guldbrand nu udi lang tid hafuer dennem fraholdet, her til møtte Guldbrand och suahrit at hand meente dend stefning burde vehre paa aastæden, stefningen er dat. Closteret den 25. jan. 1664.

Dend sag henhører paa aastæden Bakeiord, for andre w-villige mænd, effterdj die mænd som nu betiente retten vahr alle schyld, och det inden 14 dage at effterkommiß, saa kand schee huad ret ere.

Joen Hoffde stefnit Gunlech Luhraaß for hand tog sig til saker for 2 dhr, som hand vahr ombudsmand for paa sin brodersøn Peder Vlfuerßøn. Gunlech Luhraaß møtte och gaf forre at hafue betalt schat fore Vlfuer, 4 dhr, och der paa førte prouff, Evind Hegtuet och Rolff Luhraaß, som erbød sig at vidtne ved bogeræd, huorfore die 2 dhr. ike kand komme Peder Vlfuerßøn til gode.

Aßbiørn Røefland begierte tings vinder it qtr. godtz i Kalßrud at Gunuff Olßdaater lod det bliffue forbrudt, och da Herløff Suimbøhl bød schatten, vahr det alt forbrudt, och at hindiß søster Groe hindiß mand Anderß Østennßøn løste det igien, som lehnßmannen Giermund sohnit udi hr. Pederß tid, dette vidtner Giermund Bøen och Nielß Waalund med dend hele aldmuege; Asbiørn Røefland hafuer hiemme udi Numedahl.

Torgrimb Biørtufft af Westfiorden stefnit med den høygunstige øfrighedz stefning Guttorm Bøen (**Fol 7b** for nogen beeteschoug och en querne bech, jtem om it quernbrug, som hand paa sin hiellingh effter venlig forligning er tilfalden, och Guttorm sig tiltager.

Her til møtte Guttorm och suahred at hand er ichun leiglendingh, och haver fest dend af hannem, saa at jorddrotten burde vehre stefnt.

Huilchen stefning vi icke kunde denne gang effterkome vden Hanß Jffuerßøn hafde vehrit stefnt, och henhør sagen paa gaarden til dealerne at befare.

Torsten Raearßøn i Suinißogn af Nommedahll selger och afhender til Gunuf Siuferßøn Jøßdahll 5 qtr. godtz udi Berge paa Tind med bøxsæl och herlighed ofuer ald gaarden for 100 rdhr til odell och eyendomb, dat. Tinds prestegaard den 4. april 1663.

Olle Gudmundßøn paa Tuerberrig er schyldig sin broder Knud Gudmundßøn 60 dhr, och derfor pantsetter hannem til brugs 3 qtr. gidtz udi Midbøen i Tesßingdahllen dat den 23. febr. paa Tind 1663.

Alff Hofnebøhll lod liusße en domb hannem och Aarsten Suimbøhll imellem ahnlangende deeleschiffte jmellem begge gaarder, dat. Heÿen den 14. october 1663.

Olle Torgrimbßøn nordre Biørtufft gifuer sin fader Torgrimb Biørtufft quit och afkald paa sin arf effter sin gode moder Jørgen [sic!] Biørtufft dat. Biørtufft den 15. october 1663.

Wlffuer Tuedten lod liusße en domb hannem och Steener Hwammen imellem om en -j- tønde godz hannem blef tildømt dat. Tuetten udi Hovenbøygd den 28. febr. 1663.

Olle Rolfføn begierte tingsvinde at hand hafde it slembt tilfald i sit barm nu i sommer da soldat-(**Fol 8a**)terne gich vd, och at hand icke vahr mechtig at komme gaardjmellem, end at schulle hafue gaait i kongenß tjeneste, huilchen brek hand bekom paa Halden, som hand derom hafuer beviiß fra major Rechling, saa vahr aldmugen samme hanß begiering vitterligt, och icke der paa vil nechte hannem tingsvinde.

Anno 1664 den 27. april holdet ting paa Ombtueth af Brunkeberrigsogn, udi fougden fraværelße, hanß tiener Søverin Anderßøn och tilnefnde laugrettißmænd Jgill Biaaland, Soffve Berge, Jøran Sunbøe, Sten Jelstad, Gunlech Vdsund, Torbiørn Opsund. Fougden tienners Søverin Anderßøn kræffuit ko. ma. schatter.

Knud Kirckebohn lod liusße it proufs breff om Langeliiß ejendomb dat. 1602.

Simen Haldvorsøn paa Semb udi Hitterdahll er schyldig til Østen Wiighßøn paa Ombtueth 96 dhr., och derfor pantsetter hannem Laupedahllen, 4 meeler, dat. den 26. jan. 1652.

Tormoe Helgeßøn Koltueth selger Østen Wiigleßøn 5 ½ meelee och ¼ setingh udi Ombtueth for 70 rdhr effter dette breffs jndhold, dat. Sundebøygdt ting d. 23. febr. 1656.

Den 28. april holdet ting paa Ombtueth af Nisßedahl, Wraadahl och Flaabøyd, vdi fougden fraværelße, huiß tiener Søverin Anderßøn tilnefnde mænd: Oßmund Fiellestad, Tiøstoff Dahlle, Knud Felle, Aawald Ormbtueth, Tallak Groffwen, Haldvor Tueth.

Fol 8b Anno 1664 den 2. maj holdet ting af Tinds prestegiæld paa Bøen ofuerverendiß udi fougden fraværelße Anderß Claußen och sexß laugrettesmænd: Giermund Bøen, Nielß Grøndsche, Torgrim Biørtufft, Olle Maremb, Helge Swalde, Gunuff Øffuerland, Herbiørn Ruj. Anderß Claußen paa fougden veigne oppebahr schatten.

Knud Ollafßøn Bøen selger sin søn Olle Sønsteboe i-j- qtr. 2 sett. udi Sønsteboe med ald aasædet, dat. den 12 octobr 1663.

Olle Maremb selger Knud Loffthuuß it qtr. udi Lißlerud med aasædet, dat. Møhlie den 16. october 1663.

Aarsten Suimbøhll hafver ahnamit sine pantepenge 87 dhr. 3 mk. af Clemit Siøetueth for 13 kiørlagh udi Siøetueth, och Ener Ollbøn odelßløßen, saa Clemit følger det nu til odell, dat. 9. october 1663/

Joen Jonßøn udi Wahmmen er schyldig Haldvor Maremb 36 dhr. och derfor til brugs pantsætter hannem -j- t. gods i Maremb, dat. den 14. junj 1663.

Østen Øfrebake er schyldig Clemit Souremb 30 dhr. och setter hannem udi pante 1 ½ qtr. udi Sørverumb, dat. Øfrebake den 9. october 1663.

Torgrim Gunderßøn er schyldig Tore Aßgierßdatter 30 dhr. och derfor pantsetter hinde i-j- qtr. udi Tuetten til brugs, dat. den 16. october 1663.

Tarald Røellagh selger Olle Jørißdahll en ødegaard kalliß Berge it qtr., dat. den 28. Maj 1663.

Olle Torßøn er schyldig Ledvor Brandtßøn 50 dhr. och derfor hannem pantsetter j td. 4 set. udi søndre Soemb, actum Scheen den 26. majtj 1663.

Haldvor Øfrebake er schyldig Joen Moen 60 dhr och hannem til brugs pantsætter iij qtr. udj Moen, actum Bøen den 17. october 1663.

Tosten Moen er schyldig Joen Ingulþland 50 dhr. och derfor til brugs pantsetter ii-j- qtr. udi Moen, *actum* Bøen den 29. august 1658.

Fol. 9a Torkild Juþdahl, Olle Schee kom for retten och prouffuit at Hellech Aarstenþøn, som døde i krigen, vahr schyldig sin fader 20 dhr. udi penge, och satte derfor alt sin arfuelod i pant.

Anno 1664 den 5. maj holdet ting paa Kleppen af Granniþherrit, Soveland och Tuedahl, ofuerverendiþ udi fougdens absens fuldmechtig Anderþ Clauþøn och lehnþmand Torkild Hougeberg med tilnefnde mænd:

Jon Wiig, Olle Frøland, Ketil Landwerch, Jesper Heþledahl, Olle Bøen, Anund Breke.
K. ma. schatter blef oppebaarit.

Sigurd Pofelþøn paa Frøland er schyldig Ketil Landzwerch 40 dhr., och lofuer at giffue udi rente for huer tiuff 6 mk., och til forsichringh settes hannem ald sin arfuelod udi Frøland, dat. Kleppen den 3. martj 1664.

Anno [1664] den 7. maj holdet ting paa Hougberg aff Hierdahlþ sogen ofuerverendiþ udi fougdens fraverrelþe fuldmechtig Anderþ Clauþøn och sexþ laugrettiþmænd:

Olle Løchþlj, Harald Nordbøe, Targier Fladeland, Toeff Øfuerebøe, Olle Lohnner, Torgrim Hoffde.

Ko. ma. schatter blef oppebaaret.

Olle Løchþlj lod liusþe och loughiude halfparten udi Tuetten hand hafuer sig tilpantit af Haldvor Ingebritþøn for 60 dhr., dat. den 29. julj 1659.

Dend 23. ditto holdet tingh paa Oppebøhn af Silleiords prestegield udi fougdens fraverrelþe fuldmechtig (**Fol. 9b**) Anderþ Clauþøn och tilnefnde laugrettismænd Toff Aasþemb, Nerj Suartdahl, Olle Weefald, Olle Garviigh, Aþlach Næþ, Oþmund Groffuen.

K. m. schatter blef ahnamit.

Gunder Aavanzlj loubuider 2 td. udi Østerbøe udi Omiþdahl med bøssel och herlighed næste odelþmand at løsþe.

Anno 1664 den 11. juli paa Hawe udi Graniþherrit holdet tingh hvor aldmuegen af Tinds prestegield møtte, ofuerverendiþ K. m. fougit Olle Nielþøn och lehnþmand Giermund Bøen, samt tilnefnet laugrettiþmænd:

Nielþ Grønsche, Herbiørn Ruj, Alff Dahlle, Joen Bernaaþ, Gunuff Jøþdahl, Olluf Røslund.

K. mayt. bestahlningh til \Uldrich/ Fridrich Gyldenløwe blef oplæst at vehre stadtholder udi Norge, dat. kongelig residenz udi Kiøbenhafn den 16. martj 1664.

Kongl. Mayts. naadigst meddelt bestahlningh til Søverin Christenþøn Smit at vehre *general* fischal blef oplæst, dat. Kiøbendhafn sloth den 10. july 1663.

Saa och hannem naadigst meddeelt reisepahz paa 6 hester och vnder fischaler paa 2de hester, dat. Kiøbendhafns sloth den 18. februar 1664.

Stadtholder Uldrich Friderich Gyldenløwes bref och befahlling blef oplæßt, ahnlangende officerdrag som kræffuer service imod k.m. naadigste reglement, och deriþ balletters jndhold, befahliþ fougderne udi Aggerþhuþ stift och vnderliggende ambter och fougderier at de paa alle ting och

kirkestefner vden ald vndseelße til (Fol 10a) nogen erkündiger, och derom strax forstendiger, huliche de erre, som det giør och giordt haffuer, eller her effter giørendiþ vorder, och af huem och huor megit opbaarit, sambt och lade aldmugen offentlig vide at de aldeeliþ ingen service til nogen officerer, vehre sig af huad quantiteth eller charge hand er, endten høy eller laug, maae eller schall vdgiffue vnder eed huad af commis giffuen balleth afsig er, och det iche paa en tiid oppe henges, men effter haanden som det effter schatte breffuit och jorde bogger forefalder, dette vider jndhold dat. Aggershus den 20. junj 1664.

Anno 1664 den 13. julj paa Hougbergh holdet tingh af Hierdahlþ prestegield, ofuerverendiþ K. m. fouget Olle Nielson och tilnefnd laugrettiþmænd:
Torkild Juffwe, Haldwor Toe, Olle Løxsþlj, Harald Nordbøe, Biørguff Haatueth, Sondre Hougstuel. Forindførte K. m. naadigste breffuer och missiver er ord fra ord forkündt aldmuegen paa dette stæd.

Bleff klagit ofuer schydschafferen Toer Fladeland at hand er forsømmelig och indtet endser sielffver hanþ drengher tilstediþ at sige hester till, derfor schall hand bøde effter lougen 2 mk sølff.

Aldmuegen her af gieldet jndgich en forligelße med capitine van Emlen at die enstemmig sig forligte for det hand schall ligge udj kiøbstaden, vil die giffue hannem til høsten kommer af huer fuldgaard j rnk., och dervnder at adunant, och dermed vil die vehre frj at die jngen saadan villighed vidre vil vehre hannem schyldig, och capitinen dog schall holde sit løffte, och (Fol 10b) huad aldmuegen hafuer udi forløben tiid vdgiffuet til hannem reigner die til villighed, och aldrig vil reigne det for andett, saa die taker hannem for jmidlertid hand fore vehrit her ære och got, och hand dennem igien.

Kitel Ombnæþ och Olle Kleppen hafuer udi jueledagernez foelde giffuit huer andre kniffstingh, och Olle Kleppen er stefnt for 3 kniffstingh hand gaf Kitel, och feiler beviþ, som først vil stefniþ, huad andet schellerj dennem er jmellem schall førþ prof om.

Enken paa Fosþe vahr modtvillig, hun blef tilsagt at schyztz føhre fougden hofmand, forlede huiþ hendiþ bøder er 2 mk. sølf.

Østen Schee hafde stefnet Gundvald Opsahl for j td. schyld af Brendøen, derimod forregaf Gunvald at hafue haftt stoer v-mage paa samme platz, vølet och forbedrit der och giordt stoer arbeid, med huþerne at bygge, och haffuer giffuet udi tilgafuer aarlig 2 dhr., och forregifuer at vahr forligt med Søvrin Schee at schulle niude platz saa lenge til hand hafde lege for den koe som hand gafue, brugede den y derudi 3 aar, er afsagt landschylden med jueledten schall betahliþ, formeener Gundvald at hand hafuer giordt støre arbeid end bøhr, derom søge betahling effter loughlig fastsettelse.

Anno 1664 den 15. julj holdet ting paa Midbøen af Silleiordz prestegield, ofuerverendiþ K. m. fouget Olle Nielþen.

Fol 11a Aþbiørn Lofftsgaarden, Erich Sunþbarm, Anund Weefald, Aþlach Wdgaarden, Vetle Aasþe, Toff Aasþen.

Alle forindførte K. m. breffuer blef paa dette tingh liuderlig aldmuegen forkündt.

Knud Simendþøn vahr stefnt af fougden for kniffstingh, hand møtte indtet, er plichtig at lide derfor.

Torgiþ Zellestad gaf Haldvor Rui it kniffstingh, schall bøde effter lougen.

Tosten Høggedahl for it kniffstingh Aawald Liuþdahl bekom af hannem, schall bøde derfor effter

lougen 8 ørtuge och 13 mk sølff.

Aßlach Bøelle schal och saa bøde for kniffstingh effter lougen.

Voreß høygunstige her lehnß herriß befahlingdat. den 2. martz 64 til fougden Olle Nielßøn at sette formyndere for Tobiaß M. Boring blef oplæst och der paa fougdenz befahling til Anund Weefald, Olle Weefald, Haldvor Børge, Sondre Grafuer, at paatage sig ombudet, dat den 30. martj 62, och *dennem* her paa tinget schifftebreffuit leffueret udi rette.

Anno 1664 den 16. julj holdet tingh paa Ombtueth af ald Huideßiøe prestegield, ofuerverendiß K. m. fougit Olle Nielßøn och tilnefnde laugrettißmænd:

Andsten Tuetten, Joen Haatueth, Olle Marim, Targier Haatueth, Oßmund Fiellestad, Tallak Groffven.

Kong. maytz. breffuer och huad mishiver som paa die forrettede stefnestuer er aldmuegen forkyndte er paa *denne* stefnestue meenige aldmuege liudelig forrelæst och ahnkyndiget.

Fol 11b Kongl. ma. fougit Olle Nielßøn, hafde ved lehnßherrens stefningh, stefnit Tiøsestuf och Targier Fionne, Aaßmund Fiellestad, Joen Haatueth, Torbiørn Fiellestad och Tallach Groffuomb, huorlediß hand schal vehre foraarsagit eder nogle gange her til Scheen laugting for v.v. hr. laugmand Clauß Anderßøn udi rette at cettere for eders paatagne myndighed, huorfor sambtlig ederz odelß godz vnder k.m. och cronen at vehre dømbt effter forhuerffuit sorrendschrifverz domb, huorudi j formeente ved ederz fuldmchtig til nest forleden martini laugtingh eder stoer v-ret at vehre wederfahrit, och beraabte eder da paa vidre prouff som j udi sagen hafuer at føhre, huorfore v.v. hr. laugmand effter den paa- raabende vidre vidnißbyrd udi *sagen* eder til befrielse, sagen jgien hiemvist til itzige sorendschriffuer och 6 vvillige laugrettißmænd af it andet soken som samme prouff paa nye hafuer at tage beschreffuen, och der udi at kiende och dømme saa uit louge, recesser och kongel. mandater tilholder, huorom fougden eder til vinter thinget paa Øen hafde stefnt, huori da eder vndschylt och hafuer faait loughlig kald och wardsell, huorfore jeg paa K.m. min aller naadigste herre och kongiß vegne biuder och befahler eder, atj sambtlig rette eders leiglighed effter at møde *bemelte* Olle Nielßen (**Fol 12a**) i rette til første ting som holdiß paa Ombtueth, til huilchen tid i hafuer med eder at tage huiß prouff som j agter eder med at forsuahe.

Jligemaade stefniß eder Per Laurßøn, Jon Knudsøn, Anund Oßmundßøn, Tiøestel Haldvuorßøn, Rasmus Olßøn, Giermund Nielßøn och Aßlach Olßøn, hußmænder, til samme tid och stæd vdi rette at møde, eder sandhed ved boggeræd at aflegge, hues eder derom er beviist, ladendiß det jngelunde vnder en huers fahlßmaall, Gemßøe closter den 14. juni 1664.

Her imod irettelagde Joen Haatueth paa sin egen och med consortsers veigne en rephosito til voriß høggunstige hr. lehnßherre och der paa forhuerffuit gunstig resolution:

Effterdi denne process udi forie lehnßherriß høygunstige gaterit *velædle* Jørgen Bielkis tid er ahnfangit, och udi huiß tid siden den sorrendschrifvers domb er vdsted, ei er vorden søgt eller forfult, da effterdi *bemelte* den sorrendschrifvers domb af *velbaarne* hr. laugmanden er kiendt och dømbt v-gildig, da siuniß best at med samme process paa nye jgien at ahn fange, beroeß och lade huille, jndtill af *velbemelte* forrige hr. lehnßherre *velbaarne* J.B. kand formehniß huorforre hand eller hanß fougit samme sagh iche hafuer forfuldt med execution effter dommen, disbligeste effterdj udi den sidste af v.v. hr. laugmanden afsagde domb findiß jndført nogle ord af *suphlik* jndleegh (**Fol 12b**) udi den andre post som de sig beklager erhalkt haffuer afuidst, saalediß at vehre jndført, ej heller af nogen begiert saalediß at schriffuiß, som øyen siunlig kand sess af deriß jndlegh, som icke ord fra ord findiß indført, mens *ichun* kort extracte deraf, at hendføre til den tredie post ofuer die ord som dernest paafølger *suphliken* udi deriß sagß rette opliubning til allerstørste præiudih, huilchet hr. laugmanden udi hanß dombß slutningh repeterer, och forre den jtzige sorrendschrifvers til god observation, huorfore siuniß best och tienligst at den sorrendschrifver Christen Roch med nogit udi

denne sagh at slutte och forrette eders beroe indtil vidre, paa det jmidlertid kann velbemelte J.B. erklæringh som forskreffuit staar och derpaa vidre resolution paa deriβ suplik kand følge, huilchet suplik den sorrendschrifver hafuer at lade vide, huor effter sorendschriffuer sig hafuer at rette och vel at forrefare at hand udi denne sagh indtet hand er eller formeener, om hand i frembtiden iche sielf andtaget suahr der til och hafuer hannem herpaa at teigne at dette er K.m. fouget och hannem for rette och tienst, dat. Scheen 8de julj 1664.

Da effterdi die citterede jndtet hafde deriβ proufs breff som udi denne sagh til forretting, som kunde hafue tienet til opliub-(**Fol 13a**)ningh, denne gang tilstæde, mens vil med sagen forbliffue effter voriβ høggunstige øffrigheds befahling dend vi udi alle maader bøhr ære och respectere, tilmed vahr kun Anund Aβmundsøn eene tilstede af de prouf fougden hafuer stefnet, da er sagen optagen at huille til siin tid effter voreβ høggunstige hr. lehnsherriβ befalingh, och derfor formeldingh.

Nielβ Løhnnegraf hafde ved bunde lehnβmanden stefnet Salve Opgaarden for 36 dhr hand hafuer leffuerit hannem udi meening at ville løsse af hannem j td. udi Løhnnegraf, som vahr halfue parten, och da loffuit hannem breff for pengene, huilche penge Sollve indtet nechte io hafue bekommet, och haer loffuit at giffue breff derfor, huilchet hand indtet endnu haer effterkommit, mens indeholt och indtet bref udgiffuit for die, saa hand klager, at bemelte Nielβ Løhnnegrafs wehrfader iche haer betalt hannem nogen landschöld udi langbommelig tid.

Afsagt at det er billigt Nielβ Løhnnegraf schall forsichriβ med løβingβ breff fra Sollve Opgaarden for die penge hannem er leffuerit, imod hans vakre løffte, effterdi vi er alle dødelig, mens Solve at stefne och søge sin landschöld.

Aaβgrænβ mænderne hafde stefnt Olle Langlj for hand tager fra dennem stuhlβmarken, (**Fol 13b**) hand afvigte retten, effterdie bøhr hand bøde -j- mk. sølff.

Den 17. septembris 1664 wehrit paa tahl paa Arak, tilnefnde mænd: Oβmund Fiellestad, Gunndeh Dahle, Helie Hiembdah[1], Natalff Næβ, Andsten Tuedtthen, Torbiørn Fiellestad.

Andsten Aarak i rette lagde den høye rigenβ stefningh, formelder ofuer Christen och Peder Jørgen Besβeβønner sambt Torbiørn Salffueβøn, huor ledeβ hand schal vehre høyelig tilforaarsagit nu atter igien eder j rette at fordre ahngangende de halfanden huds kiøb imod vf. forrige fougit paa den stæd giordt hafuer, som vahr af K.m. godtz, dog vden bøxel, bemelte kiøb til fortræd och forderffuilβe hafuer hannem paaført, effterdj hand som en bøxsel mand meste eigende udi gaarden hafuer bødet dobbelt wærd udi penge, och iche anett hannem bevilgis, allerminst til den ende i udi samme schoug och mark wille jndfalde, den vdhugge lade, saa som och saa scheid er, och effter som tilforn nye-ligen schall vehre stefnt derpaa, samt forhuerrffuit amtmandenz paa stedet hanβ arrest, om die vdhugger bielke som iche afschrefen blef, er agtigt, huorføre endnu paa dend allernaadigste kongiβ och arffue herriβ veigne, jeg eder aldvorligen biuder och befahler atj til de ombtuistende stæder udi tiet bemelte Arak eigendomb møde for den sorrendschrifver Christian Roch och tilnefnde laugrett, som bundelehnβmand derpaa stæder hafuer at tilnefne, som vden nogen vdfluchter baade (**Fol 14a**) om kiøbetz richtigheid och hugsten med detz aawirke, hafuer atj paakiende som forsuahrligens kand eragtis, til den thredie dag effter korβmesse som er den 17. sept. førstkommendeβ, forbiudis och vnder højest hanβ mayβ. sicht at rippe eller befatte eder med samme bielker, førend sagen hafuer grebet ende, tagendiβ med eder til samme tid och stæd ederz adkomst til samme kiøb och hugst, och ellers huiβ ander i eder kand hafue med at forsuahre, udinden denne sagh.

Jligemaade befahliβ eder Vintzens Pederβøn, borger och handelβmand udi Scheen atj til samme tid och stæd møder om i hafuer udi nogit at sige, ladendiβ det jngenlunde vnder loughens falβmaal, dat Aggerβhuuβ den 1. julj 1664.

Herimod at suahre møtte die jndstefnte och Vintzens Pederβøn, tilspurde Andsten Arak om hand

hafde flere breffuer at legge udi rette, der til suahred han nej, iche denne gang, alleene mundtlig. Jtem tilspurde *hannem* om det vahr hanß vilige at stefningen saalediß er vdtagen der til, suared hand ja, vidre fremblagde Vintzens Pederßøn copie vnder laugmandenz Clauß Anderßøns hand af K. m. schiøder, formelder samme godtz wehre solt, achiødt och afhendet, til Clauß Anderßøn och hanß med jnteressenter til odell och eyendomb endten die det sielf vil beholde eller til andre afhende och sig det nyttig at giøre, lanndz lougens gemæß, med ald herligheder, som næffniß kand, dat. Scheen 1662 den 18. december.

Fol 14b Videre profordrit och førte udi rette at hand bøhr følge godtzet effter schiødet, och bad oß effter æd och plicht at eragte sagen, och at jngen breffuer blef derimod lagt, jtem at Andsten Arak indtet kand breigde sig det til odell, noch at udi stefningen formeldiß halfanden hud och indtet specificeris den halfue hud, udi Trundtueth.

End udi rette lagde en 6 mænds deelegang paa den schoug til den hud udi Arak, som af schrifver allene er forseiglit, det hand formeente at vehre louglig.

Herimod forregaf Andsten Arak at *hannem* vahr først godtz til viligt for penge at løße, der effter hafuer Veitzens Pederßøn det indkiøbt och da Veitzens hafde pantit godtzet, begierte die at ville løße det, da vile hand vidde det, godtzet och iche schougen, och formeente die at vehre Vinzes at løße och bruge det omtuistede godtz.

End pretesterit Veitzens Pederßøn och med interessenter om kaast och tærring for lange vej och opreising at bielkerne hafuer ligget saa lenge, och vahr domb begierendiß.

Vintzens Pederßøn tilspurte Andsten Arak och hoß med arfuinger om hand hafuer nogen tid tilbiudet *hannem* sine penger jgien for godtzit, dertil suahred Andsten at hand viste indtet V. P. hafde saa sterke schiøder paa godzit førend nu hand har schiødet. Derimod forregaf Vintzens Pederßøn

(Fol 15a) hanß schiøde at vehre læst til tinges, jtem hafuer Christen Jørßøn tilbodet *hannem* gaarden vndtagen schougen, om die derom kunde forliges.

Er af sagt, at Veitzenz Pederßøn giør sig sit goedtz saa nyttigt hand kand och derfor hiembler die Mesßolß folk huad godtz *dennem* er solt, som die schal følge med herlighed effter kongens schiøde, och Vintzens Pederßøn vdstæde kiøb samt det vdrast breff som paa den hud findiß udi Arak eigendomb effter stefningenß formeldelße, som bruge samme breffuer stad ved macht, effterdi Andsten Arak indtet kand breigde sig det til odell, kand *ellerz* befindiß och eragtis schouger til det halfanden hud, iche rettelig vehr byt, da stefne paa stubegangh.

Anno 1664 den 22. sept. holdet almindelig ting af Tinds prestegield paa Bøen, ofuerverendiß Ko. ma. fouget Olle Nielßøn.

Olle Ruuj, Nielß Waalund, Joen Flaaten, Torbiørn Ruj, Joen Suahlestue, Anderß Haakland.

Ko. ma. fougit i rette lagde det schattebreff paa derj schat til printcessen Anne Sophia, melder at vdlegges til 4 terminer 2 rdhr. af huer fuldgaard, dat. kongl. residentz udi Kiøebendhafn den 1. julj 1664.

Kongl. maytz. fougit edschit draberne Nielß Helleßøn for rette hid sin kongs dag och findes att prouff och wigliußnings wittner er tagen, som nu i dag er oplest, dat. den 15. augushsti 1664.

Fol 15b Peder Møhlie som vahr hoß der drabet scheede, prouffuit saaledelße: Die kom effter mig udi liußningen om morgenen, da bad Giermund *hannem* at hand schulde staae op ret ligen nu och mahle tobak for *hannem*, och tog Giermund *hannem* udi haarit och redste *hannem* op udi sengen, tog *hannem* da saa hastig med at hand iche blef vel kled, da sagde Nielß Grøndsche om Peder Møhlie: «See dikon ind udi stuen, Gud velsigne min Peder Møhlie, hand er en smuk mand, min grande». Da suared Giermund: «Jeg ved vel du holder af *hannem*, hand tør iche med dig, du est

lehnþherre her uid bøgden, hand hugde mig en gang fulde trøster, jeg betahle hannem derfor engang», och dermed schaer Giermund hannem ofuer halsen med kniffuen, och indtet vist hand om det vahr hanþ aldvor eller schiembt, och indtet endsit hand hannem meere, der effter sagde den døde til Nielþ, draberen: «Du est en liufger!» «Huad liug jeg da?» suared Nielþ. Dete sagde den døde: «Din kone er dollelt wehr til at liufgie!» Da sagde Nielþ: «Huad er det min kohne liufger? Det du siger om mig, det kand vehre huad det er, det du schemmer min kone, det schal jeg strafe dig for.» och schud da Peder Møhlie til schelþ. Da sagde Giermund: «Blef du wred derfor?» Der til suared draberen: «Jeg tøkis vedt du schiemmer min kone!» Da tog den døde fat udi draberen och slog hannem udi golffuit och da hafde sin kniff dragen, og slog draberen med kniff schafftit 2 slaeg udi panden, och iche mindiþ vere det tredie, da sagde draberen: «Rÿsch mig indtet, Giermund min,» da sprank Peder Møhlie (**Fol 16a**) imellem, och sagde: «Gjør for Guds schÿld egter dette, de vedt berre,» och da laag draberen paa golffuit, och den døde schreffuit tuerth ofuer hannem med kniffuen udi haanden, och sagde: «Saa megit mat jeg dig,» saa reiste Nielþ sig op och bahr til at græde, och bad hand motte gange hiemb, da suarede den døde: «Nej, du schall iche gaae førend jeg hafuer dengit dig, dricke schal du faae, och indtet mad,» da sprank draberen op anden gang och bad at motte gaae ad døhren och holdte huer andre udi henderne, da tog den døde draberen och slengte hannem udi stohlen och sagde hannem: «Sidde til jeg faar dengit deg, du schall faa dricke och indtet mad,» och enda hafde sin kniff vde, tredie gang stod dreberen op och græd, bad for Guds schÿld at motte gaae ad døhrrn, och da holt draberen med den eene haand udi ringen paa døhrrn och med den anden haand vahr sambrecht med den døde, och da hafde den døde enda kniffuen udi haanden ofuer draberen, da tog draberen fast til sin kniff och gjorde scheden, och kand hand indtet egentlig wide om stødet, effterdi hand stoed mit jmellem dennem, och blef forvechsen, saa hand falt bag ofuer udi schorsteenene, och førend hand kom op af schorsteenene, vahr den døde \ved/ døhrfiellen och i samme løb, faldt kniffuen af haaden af hend udi schorstenene, och falt da dend ned och vahr den dødis ord effter stødet schede ja, och ej kand indtet schellig vidre endten den døde sagde: «Gud naade mig,» eller och saa: «faar du schamb!»

Fol 16b Til disse prouff at ofuerhøre vahr tilstede den dødiþ næste frender, først hanþ stifbørn, jtem hanþ sødschinde barn Wraar Gunlechþøn och hans fahrsøster Gunneor Biørns daatter och die frembraabte Sigurd Ollþøn, Somund Giþlesøn, som arbeider der udi gaarden och vahr hoþ om afftenen, da viste de jndtet andet at sige end alting vahr vel den tid, och blef den dødes arfuinger tilspurt om die ville stræbe draberen nogit effter, da suared die saa som hand jndstiller sig och gafuer gode ord.

Vidre udi dette stellet hanþ wiigliuþinges vidtner, nafnlig Olle Rollag och Toff Møhlie. Toff Møhlie ord vahr at om morgenen schaden scheede kom Peder Møllie til hannem springende, och sagde: «Gud bedre kon, nu gjør for Guds schÿld stadt op, om du kandt stemme blodet!» da suarede Toff: «Huor ilde staar det til nu?», da suared Peder: «Gjør for Guds schÿld stat op, ret nu er Giermund Berge død!» och sprang da fra hannem, och da reiste sig och klede sig, och fich Nielþ at see gaae udi gaarden, da sagde Nielþ: «Ja, Gud bedre mig, saavist, gach vd och see til, huordan staar til,» och da rende hand ind udi schorsteenene stuen och fandt manden død, och som hand kom vd igien spurde Nielþ: «Huor dan staar til», da suared Tof: «Hand er nu død,» da slog Nielþ sine hender sammen och sagde: «Gud bedre mig, arme mand!»

Olle Røllaughz ord vahr at Peder och Toff Møhlie (**Fol 17a**) kom til hannem som solle mænd udi fred, da folgte han dennem och tog den døde och lagde paa kraken. Den tid hand drog ofuer wandet til Møhlie, fandt die Nielþ sidde paa flaaden, och da rechte Nielþ Grøndsche sine hender udi wehrit och bad Gud bære sig for Giermund hand hafuer giordt. Strax dereffter drog Toff och Peder Møhlie och corphoral Jon Vanderþøn til presten och kundgiorde hannem det.

Draberen vahr begierendiþ aldmuegens prouff och vidniþbyrd, om hanþ och hanþ quindiþ forhold, da sagde ald aldmuegen och den dødiþ arfuinger at die viste indtet at beschÿlde dennem nogit ondt, mens at die hafuer altid schiket sig erligt, \fordrageligt/ och vel udi alle ombgengelþer, och altid

vehrit die folk, som haer giordt en huer vel imod, huor imod den døde wahr it mennesche som følgde sit egit sinde, och Nielß giord afsiltig clamerj.

Christen Jørgenßøn, fuldmechtig ved Kongens souge, hafde stefnt effterschreffne gioldtrer nafnlig Peder Møhlie 13 dhr 4 ßling, Clemit Siøtueth 3 dhr 3 mk, Tore Sandelken 6 dhr, Østen Gieldeiord Midgaar 6 dhr, Wroer Moen 6 dhr, Joen Veraaß 6 dhr 3 mk 20 ßl., Olluf Berge 3 dhr 3 mk 16 ßling, Olluf Marum 5 dhr 18 ßling, Helle Hogeland 6 dhr 2 mk, Anund Egerud 6 dhr 2 mk 16 ß, Giermund Bøen 10 dhr 3 mk 6 ßling, Nielß Waalund 2 dhr 2 mk, Kirsten, sallig hr. Aßbiørns 15 dhr 3 mk. 10 ßling, Anderß Lislerud j dhr 16 ßling, Anderß Madsøn Prestesøhn 6 dhr 3 mk 12 ßling, Reppe Bøhn 11 dhr 12 ßling, Biørn Knudßøn Nøstegaard 4 dhr 2 mk 20 ßling, Torgiuß Juxßstad 2 dhr 16 ßling, Olluf Gielleiord 6 dhr 3 mk 8 ß, (**Fol 17b**) Torgrim Enong 5 dhr, Knud Biørnßøn 3(?)6 dhr 1 ½ mk, Torbiørn Vfsøn Scheer 6 dhr 2 mk 20 ßling, Olluf Jonßøn Attraa 2 dhr j mk, af Hovenbøyd Guldbland Dommerud 2 rdhr 16 ßling, Stener Wahm 5 dhr 3 mk 9 ßling, som hannem iche med gode vil betahle, en deel jndstillit sig och erbød sig til betahling, en deel erre bort rømbte. Er afsagt, huad som en huer befindiß effter rigtig afreigningh at vehre schyldig schulle effter en dags wardsel betahliß, eller søges med wirkerig och adfæhr som lougen siger særdehliß die hovedmakede til straff.

Joen Hoffde hafde stefnit Jon Dommerud paa 4 ½ set. udi Dommerud landschyld, Joen Dommerud nechter at vil betahle, och forschuder sig paa breffuer, dertil er hannem giffuen delation til neste tingh.

Knud Holled stefnit Olle Bake och Tosten Hoffwe at die better med deriß fæ ind paa hanß giorder, her til møtte die och endtet kunde sig schyldig der udi, derfor bøhr dier for saadan deriß forfætlig tiltagelße at jndstille sig med gode ord och her effter indtet komme der, vden hand det med loug och domb kand vinde.

Anderß Schaflebøe af Tesßingdahlen hafde stefnt Olle Bakeiord for 23 ½ dhr, jtem Erich Grimß rud och Olluf Reigenßjord for 17 dhr, her til at suahre møtte die jndstefnte (**Fol 18a**) och Guroe Bakeiord vedgich die 20 dhr dennem hun schall legge tilbaxis med 8te aarß rente til Anderß Schaflebøe, och die penge som restes, bøhr hinde ofuer biviisis, belangende Erich Grimsrud och Olluff Reigiß jord, som stefniß paa 17 dhr, dennem vedgaard die 10 dhr, som Wraar Hofde dennem pantsat udi Schaflebøe, och Anders Schaflebøe saalediß hafuer dennem deriß penge igien giffuit, derudi vil med anden stefnsmaall.

Torbiørn Gunderßøn kiender sig schyldig til Oluff Anderßøn 27 ½ rdhr och derfor pantsetter til brugß en set. med bøxsel ofuer 3 qtr., dat. Bøen stefnestue den 22. sept. 1664.

Tosten Tostenßøn Ruj er schyldig sin søhn Olle Tostenßøn 60 rdhr, och derfor pantsetter ij td. med bøxsell udi bemelte gaard Ruj, dat. den 22. julj 1664.

Olle Gudufßøn Tuehberrig er schyldig Olle Heließøn Reigungs jord i Tesßungdahlen 31 dhr, derfor til visße brugelig pant setter ij qtr. udi Houwen, dat. Waalund den 12. october 1663.

Guner Haldvorßøn Asßeland hafuer solt och afhent til Olle Augustinußøn 3 qtr. och 5 set. udi snyder Asßeland med aasæde och bøxsell ofuer 2 td. for 203 rdhr, dat. Maremb den 6. martz 1664.

Halgrimb Haakeneß begierte prouff at faae schreffis nemblig Herbiørn Rujz ord saalediß at Guro Møhlie hun bad hannem hand ville schaffe hinde die 6 kiørlag i hoeb, effterdj hun hafde sielf die 4 kiørlag och Olle Høigset hafde die 2 kiørlag pantit af Tosten Ruj, saa bahr Herbiørn pantepengene

hiemb, (**Fol. 18b**) och tog da Herbiørn sine vdlagte penge igien for die 6 kiørslag af Guroe Møhlie. Halgrim Haakenæß lod tingliusße sit schifftebref och der udi findis Guldbrand och Olle Moremb prouff om godset och arffuen, test. den 16 october 1663.

Anderß Suendßøn begierte tingsvinde huorda[n] Eduig och Torgiuß Tosten ßøn scheket sig sammen, da det er allmougen vitterligt at hand slo[g] och drog hinde och jagit hinde fra sigh, ellerß kand jngen beschÿlde hinde nogit for vleligt, huor hun hafuer wehrit, det vil die giffue tingßvinde.

Anno 1664 den 24. sept. holdet ting paa Hougberg af Hierdahls prestegield, ofuerverendiß Ko. ma. fougit Olle Nielßøn, och sexß laugrettismænd: Kitel Landzwerk, Haldvor Toe, Harald Fosße, Toff Folßeland, Elling Sersland, Olle Bergßland. Jndførte K.m. schattebref blev for aldmuegen her kundgiordt, dat.:

Helge Midsund stefnit Elling Kieldahll for -j- td. schÿld udi Kieldahll, som hannem iche paa 4 aar er betalt, och beviste sin adkombst med it mageschiffte bref dat. 1613, at vehre best och hand haer arfuit effter sin quindis godefader, herimod suared Elling at jorden er gaaen udi kiøb for 2 td., och indtet viste at Helge hafuer nogen half td. der udi *gaarden*, da bekiendte Elling at hafue paa 9 aarß tid betalt lan[d] schÿld och medere ald sin tid betalt schÿlder. Er afßagt at Elling Kieldahl schall suahre och betahle Helge Midsund sin landschÿld for resterlig och it aarß julmarkke saa lenge same bref findeß ei cahserit.

Fol 19a Østen Schee paa Helge Midsunds veigne hafde stefnt ved klokeren paa hestegaarden Torkild Hougberg at hand hafuer slagit hanß stuedel kaldiß Jacob stuedel, och nedreffuit sællet, herimod møtte hand i rette och førte prouff: Folkie Aakre prouffuit at da hand vahr i getele derop spurde hanß moder hannem huor langt hand giete, da suarede hand: «Jeg giete did som die fure støke ligger,» da sagde hun: «Det er øfre Midbøe stuehl,» dette samme liße Biørguff Suallestue, det andet prouff aldtid hørt, ved dog indtet forvißt, huilche prouff indtet er at rette sig fuldkommelig effter, er afsagt at effterdj *bemelte* stuhl hafuer fult vnder Schee ved 40 aar, schall den her effter følge videre och schall Torkild sette sællet op som det stod tilforne.

Joen Meeland hafde stefnt Olle Bergßland och Olle Løchßlj for 3 aars leie af j koe, dir forlangtis at huer helner sin halfdhel. Jtem stefnit Torgier Fladeland for j kirkekoe, der ei er dømbt til forne, huor effter Torgier erbød sig at jndstille sig.

Anderß Sÿndland stefnit Wraal Kieldahl for j koe hand hafuer fød ofuer for hannem, er afsagt schall derfor betahliß 2 dhr til rette tid effter lougen.

Christen Handßøn, som er Hendrich Møllerß fuldmechtig ved [...]dste kongenß sauger, stefnit ved lehnßherrens stefning dat. Scheen den 20. augusti 1664 Offuall Grafuer af Lilleherrit for hand hafuer afhent til Auge Anderßøn ij tÿlt langtømmer, som hand formeener vehre imod wedtechter och krenchelig privil[e]dgide at hannem det bøhr tilbÿdiß, end och hafuer betalt paa hanß schatter och vnder forstrecht til 20 dhr ringere 3 schilling, hertil at suahre møtte Offwahl, och forregaf Auge Anderßøn vahr hanß hußbond och at det vahr vdlagt udi landschÿld, saa at Auge och (**Fol 19b**) och timmerfougden vahr sammen da timmeret blev merkit, saa hand lod det vehre ved den forening *dennem ommel[...]*ten kunde vhere, vnder forregaf at hafue leffueridt 3 ½ tl. slaket timer paa gielden, och end erbød sig a[t] naar Christen Handßøn forstrake hannem penge til landschÿld och schatter, vil hand gierne vnde hannem huad timer som huggiß udi hanß schoug, er afsagt, och Offwahl hermed forrelagte at lade Christen Handßøn vehre kiøbnest til alt det timer der huggis,

effter konglelig privilegiede och *eller* effter rigtig afregning betahle gielden *eller* søgiß med adfærd och dher udi omkostningh.

Joen Jngulbruud af Hitterdahll laugbød 5 qtr. schyldegodtz udi Fladelgaard til neste frænde at løsße, dat. Nordbøe ting den 24. febr. 1662.

Joen Erichsøn Bake af Nommedahl segler til Tof Folßland j td. godz ringer -j- setting med bøxsell och aasæde for 160 dhr dat. Houve den 20. october 1663.

Anno 1664 deen 26. sept. holdet ting paa Schee udi Fladahl af Omißdahlß och Fladahlß annexer, ofuerverendiß K. ma. fougit Olle Nielßøn.

Leuf Minnißjord, Olle Suartdahl, Nerj Suartdahl, Olle Schore, Aasulf Frambgaaden, Haldvor Biaan.

Kongl. ma. schattebref blef aldmuegen kundgiordt.

Clauß Andersøn hafuer solt och afhent til borgemester Peder Jenßøn Midbøe, schylder aarlig 9 kalfschind, med bøxsell, dat. Scheen d. 25. junj 1664.

Hendrich Claußøn, befuldmechtiget af Biørn Manimb och Tolleff Knudßøn, hafde ved lehnßherrenz stefning i rette stefnt Olle Aasße, Evind Schee, och Evind Sundbøe for 2 tønner i Schee med halffue bøxsell, som Biørn (**Fol 20a**) Manemb och hanß broder Talleff Knudßøn tilkommer.

Her til møtte Evind Schee och forskøed at die som er hoffuit mændur burde møde, tilmed er Evind Sundbøe død, derfor bøhr sagen till en anden tid optagiß, och da stefning paa aastædet.

Kongl. ma. fougit stefnit Niculß Suahlestue at hand iche hafde villet schyztzföhre Christian Friis da hand drog med stefnistue breffuer til Tind udi vinter, jtem at hand hafde truedt hannem och med w-tilbørlige ord ofuerfaldet, der til suared hand at hand viste indtet det vahr stefnestue breffuit och hafde stefnt sine prouff Mikel Raadstue och Kitel Østgaarden, die møtte och hafde indtet at sige *eller* prouffue, er afsagt effterdi hand indtet ville schyztzföhre, schall hand bøde effter laugen och for hanß trudsell at bøde 4 mark sølff.

Schyztz schafferen vahr stefnt at hand iche hafde tilsagt tuende gange och befunden nachlaslßig, schall bøde for huer side 2 mark sølff.

Olle Aarhusß hafde stefnt Aßlach Bøhlle for giæld 10 dhr, der imod beretter Aßlach Bøhle at vehre 7 dhr, er afsagt at effter rigtig afreigningh schal hand betahle resten *eller* wurderiß af hans boe.

Aßlach Midbøe af Ohrdahli selger Olle Skore af Omißdahl til brugelig pant Rinde 2 td. med bøxsell och herlighed, dat. Fielestad den 18. aprili 1664.

Anno 1664 den 8. october holdet ting paa Ombtueth af ald Huideßiøe giæld, ofuerverendiß Ko. ma. fougit Olle Nielßøn och tilnefnde laugrettismænd:

Anund Ombaaß, Sommund Dahlen, Havalld Kioldahllen, Suend Oßmundtueth, Aßlach Næß, Tormoe Ruj.

Fol 20b K.m. naadigste schattebref som paa die andre stefnestuer er forkyndt, er her paa tingit aldmuegen erkyndiget.

Laugmand Clauß Anderßøn selger til Hakie Gierßwam 2 meler udi Gierßwamb schyldgodtz, for meeste pengur, dat. den 20. maj 1664.

Knud Kirkebøhn stefnit Suenung Homme at hand hannem hafde legd en hest udi waaren, som siden

er hendød, och vil hafue sin helningh, Suenung kunde indtet nechte det, mens at hesten døde kunde hand indtet, da bøhr Knud at hafue haft penge igien, 5 dhr.

Die Aafmænder hafuer stefnt Olle Langliem at quinden udi Langlim hafuer schelt paa Stener Jelstad om nogle deelde jmellem Langliem och Aaßgrænen, jtem schelt paa Suenung Hegtuet udi samme meening och maade, och nu lagde udi rette deris adkombst och domb, derimod møtte quinden och Knud Kirkebøhn och bestod det, dog forskød det at marken maatte beseeis, da huiß saadant schelding schall dennem ofuer bevisis, bøhr Langlie manden stefne for 12 mænders til deelegangh nu udi høst, at den mißforstand kand tage ende, eller och saa effter waaren jmidlertid jngen at komme der med sit fæe udi marken.

Olle Moen paa Tor Tueths veigne stefnit Olle Landzwerk for en dhr. rest af it hestekiøb, det hand møtte och bekiende saa at wehre, schal jndstille sig och betahle.

Elf Øfuerland pantseter Markus Helmers 2 td. udi Øfuerland med bøxell och herlighed, for giæld 204 rdr til vnderpant effter reducschon, dat. Scheen den 10. sept. 1662.

End pantsetter hannem -j- td. godz udi Jombdahl udi Lundeherit med bøxsel ofuer j td at oppeborge aarlig landschöld for giæld 68 rdhr., dat Ombtueths ting den 8. october 1664.

Fol 21a Anno 1664 den 10. october holdet ting paa Midbøen udi Sillejords sogn ofuerverrendiß Ko. ma. fougte Olle Nielßøn och tilnefnde laugretismænd:
Stenner Nordgaard, Aßbiørn Lofftzgaarden, Tof Klombseth, Anund Orsalle Weefald, Toff Øfuerbøe

Ko. ma. naadigste schattebreff som paa die andre tinge er forkündt, er her paa tinget aldmuegen erkündiget.

Laugmanden Claus Anderßøn selger och afhender til borgermester Peder Jenßøn Øfuerland her i sognit, schölder 3 td., dat. den 25. junj 1664.

Laugmanden Clauß Anderßøn hafde ved lehnsherrens stefning citerit Peder Røeberg for 3 aars landschöld a 2 td., Hanß Øfuerland for 3 aars resterende landschöld a 3 td., Amund Klæffuen for 4 ½ dhr, Ewind Scheeß stifßøn for 5 ½ dhr, Kitel Østgaarden for rettigheder effter laugretisæd, det hannem iche med gode vil betahle. Peder Røeberg møtte och gaf fore at vehre forligt med lougmanden, Hanß Øfuerland gaf fore at hafue udi 2 aar burdsaad gaarden for Tobiaß Mortenßøn, det tredie ved hand indtet af, derom er gammel vedtegt at Tobiaß som hafuer ladet luedtbruge gaarden ved Hanß Øfuerland med laugmandens sambtøke, bøhr suahre och vdgiffue lanndschölden. Anund Klæffuen schal och saa hafue stilt laugmanden tilfredz. Evind Scheeß stifßøn viste sig iche, saa megit schöldig, Kitel Østgaarden vil jndstille sig sambtlig schall vehre forpflicht at jndstille sigh och hoß laugmanden holde rigtighed, samt effter 14 dags tid betahle, huiß iche schall søges ved vurdering lej. Stefnt det 24. sept. 1664.

Johan Baudsch hafde ved lehnsherrens stefning dat. den 23. julj 1664 i rette stefnt Rommun Breke for giæld 9 dhr, Torkild Kaaßen for giæld, Torgiuß Lj for 9 dhr, (**Fol 21b**) Haldvor Manimb for giæld, Ketil Werpis arfuingerß formyndere for 4 dhr, Tormo Koelkith for 4 dhr, end 6 dhr, Toff Kiffle 5 ½ dhr, Trond Øfuerbøe for j td. korn, die iche med gode vil jndstille sig med betahlingh. Romund Breke gaf for at hafue betalt, Torkild Kaasen hafuer indtet oppebaarit, mens Olle Tuethen hafuer oppebaarit j td rough och Søverin Kaaßen j td. rough, der udi schal vehre mißbreignet, Torgiuß Lj gifuer for at hafue betalt och end at Giert Jostenz arfuinger er hannem schöldig 2 ½ dhr, och førte vidtner Nielß Fidscher och Harald Oppebøhn hafuer udført 5 tylter langtømmer, som vahre

huggen her i bygde schaugen, och blef merkit af salig Hertuig Bertilbøn, Haldvor Manimb for 80 dhr, som schal vehre Biørn Manimbβ giæld, huorfor schal vehre merkit 27 tylinder tømmer a 7 mk tylinder, som och tilkommer til afkortningh, timmeret er merket ved sl. Hertuig Bertelbøn.

Kitel Werpiß arffuingerβ formynder gifuer for at Bjørn Toe lefer sæddel at wehre leffueret 18 tylinder timmer och ingen afkortning er scheid, Tormoe Kaaltueth hafuer først en sæddel, dat. 58 den 27. julj at Bertel Jørgenbøn som tiende Giert Janbøn, hafuer ahnammit die 6 dhr.

End en anden, dat. 58 den 27 julj at Bertel hafuer ahnamit af Tormoe 6 dhr och en rød stud for 4 dhr, paa sin høfbonds Giert Janben Trinepohll.

Toff Kiihle hafuer sæddel: Bertel Jørgenbøn hafuer ahnammit af hannem paa Gert Trinnepohlβ veigne en koe god om 5 dhr, dat. 1658 den 28. julj. Trond Øfuerbøe gifuer for at den tønne korn hafde hand laant Bertel Jørgenbøn och at \mod/ dette vahr hans laan betalht.

Da blef end lagt udi rette af Raßmuß Sývvertson en quit liuder: «Kiender vi vnderschreffne (**Fol 22a**) samtlig salig Giert Janbøn arffuinger och hermed for alle witterligt gjør at Mikel Sumb, borger och jndvogner udi Scheen hafuer betalt øβ huis timmer som vahr udi beholdning ved Nye saug i Bøeherrit, som vi til hannem hafuer solt och afhendt, den gang samme saug hannem blef leffueret, jligemaade hafuer betalt huiß restantz bemelte saug tilhørende, for huilchen bemelte restantz och beholdningh af Giert Janbøns sallig frue, hand øβ fuldkommen fornøyet och betalt, och derfor hans och hanβ arfuinger af øβ och voriß arfuinger schall vehre fuldkommen quitterit och kraffuißløβ holden, til ydermeere bekrefftelße hafuer vi dette med voriß legne hender vnderschreffuen, act. Scheen den 9. febr. 1663.

Johan Budsch, Anders Christenbøn, Raßmuß Pederbøn.»

Vidre jndlegh: «Øndschendiß rettens betientere ald lykssallig weldstand, efftersom Olle Rugtueth i Sillegiord til i dag er citterit af sallig Giert Jansøns arfuinger for det deputerede skog och dammer ahnlangende en deel penge hand til dennem paa bemelte sali mandtz veigne schulle vehre schyldig, da effterdi jeg samme arffuinger for Nye saugs brug och detz til hørende restantz, som af æderß høβ følgende och nu udi rette liggende quittering in originali kand fornemmiß hafuer betalt, formeener jeg bemelte arffuinger iche offuer Olle Rougtueth nogen domb til betahningh kand erlange, førend af Scheen byeß øfuerighed først senhineris om endten die eller jeg er berettiget at oppeberge, saa frembt bemelte arffuinger sine vg[...] tileigne huiß Olle Rougtuethz rettmesbige (**Fol 22b**) kand befindiß noget at vehre i saa maade schyldig effterdi hannem iche udi anden meeningh nogit er forstrecht end til detz betahningh at bruge timmer til Nye saug for, med venlig begiering at dette mit jndlegh samt hos følgende quittans for rette motte leßiß, dat. Scheen den 30. sept. 1664. Mikel Sumb»

Da schall endeel die som jngen sæddeler hafuer, jndstille sig til regndschab, och die som hafuer sæddler vehre kraffuiß løβ, huor til møtte Hendrich Claußøn och førte stefninger udi rette:

Hendrich Claußøn, befuldmechtiget af Biørn Manimb, dat. 1. augusti 1664, hafde ved lehnsherrens stefningh dat. 16 augusti 1664 udi rette stefnt Haldvor Manimb for at hand hafte jndgangit en contract med Haldvor Manemb om 50 dhr, det hand iche vidre hafuer betalt end 20 dhr, huilche contract Haldvor Manimb indtet førde udi rette effter stefningens jndhold, da vahr deiß sambtøke sagen motte forbliffue til vintertingit, da schall Haldvor møde med sine breffuer och bescheer.

Olle Gunuffbøn hafde ved lehnsherrens stefning dat. den 28. augusti 1664 i rette stefnt Evind Schee for 2 td. udi Øfuerland nordre hand hannem fraholder, huilchen sagh hendhøre paa aastæden at schall wrderis.

Jungeborrig Vdgaar hafde stefnt Bierguff Søndresøn at hand hafuer taet nogen w-erlig sagh paa hende, hand møtte for rette och erklærit sig at ved hinde indtet at beschylde, vden ære och gafn, huormed hun doeg iche wille nøyiß.

For 23a Toff Klumbseth lod liusße sin forligelße jmellem hannem och Gurj Klombseth och hindis arffuinger om hannem blef forvnt et støke jord udi Joeg och saa kiuse vej till stuhlß op stengaardsmarken at rýdde sig it platz saa got och beleiligt som kand faais, och dermed werre wehner och forligt, dat. Klombseth 1663 den 31. october.

Den 1. december paa Lofftsgaarden udi Silleiord holdet tahll: Aßlach Vdgaar, Salve Opgaarden, Haldvor Biørge, Helge Midsund, Torbiørn Opsund, Steener Nordgaarden.
 Die mænders af Aßgrænen hafde ved lehnsherrens stefning stefnt Aßbiørn for halfue aasædet paa Lofftsgaarden at schulle følge med 3 qtr jord dennem arffuelig tilkom, dat den 3. october 1664.
 Jtem stefnt Kitel Breke af Morgedahl med sine brefue paa Breke, noch Aßlach Vnneberg och Tellef Knudßøn at proufue udi sagen huilche prouff och brefuer iche vahr tilstede, blef sagen epter begge parters begierring optagen udi vger, hafuer da di Aaßmænders fremblagt een domb dt. 1607 vnder den sorrendsschriffuer och 4 mænd forseigling, huor med di beviser at Louredz eiede och besad det aasæde, och ekte søster Aasße som di er kommen udaf, vahr hans arfuingh, huor med di beviser deris adkombst. Af Kitel Brekis breffue fornemmis Aßle den ældre broder hafuer eigned aasæde paa Breke dat. 1621, forstaais end af Aßlach Vnnebergs prouff at Suend Suendßøn brugte ald Lofftsgaarden en lang stønd, och den stefnit die Haagßfolk hannem paa samme aasæde och forhuerrffuit en sorendsschriffuer och 6 mænds domb, huorepter hand afvigte, huilchet hans broder Luredz Suendßøn iche ville sambtøke, mens fløtte sig til gaarden, och ej ville vige førend lougmand och 12 mændz domb han det frakiendte, der epter kom hand och die Haugßfolch til forlighelße at gaarden blef dennem jmellem schifft och bytt udi tuende luther, følgde och brugte da Louritz sin luth til hand døde, hannem arffuit ekte søster Aasße Suends søhn [sic!]. (**Fol. 23b**) Gunlech Scharrud och Tore Aasßen, førdes Margit Tellefsdaaters ord och bekiendelße nembliq: Da hun vahr hiemme hos hinders forældre paa Præste Aarhus, arbeidet hun hoß Gundbør Juffue som vahr Louretz quinde, och da hørte hun Gundbiør sagde til Louretz: «Nu haffner du der oppe paa Lofftsgaarden siden du hafuer det jndløst och er blefuen til bedre mand, du varst iche saa mæth der sist jeg feg dig,» och bekiendte hun at hand brugte det halfue børsel och aasæde, och at hand eyede det frj och frelß da han døde. Tallek Knudßøn prouffuit at Louretz besad det halfue aasæde udi Lofftsgaarden til sin død, dog om hand ejede det viste hand iche nu schieligh.
 End gaf die Aaßfolch fore at hafue stefnt udi denne sag til tingeth vngefehr ved 12 aar siden.
 Her jmoed udi rette lagde Aßbiørn Lofftsgaarden rigtige brefuer af Joen Tomisßen paa det søster godz af 1626, end it bref at haffue kiøbt aasædet af Knud Aßleßøn med en half td. schýld af 1622, formeener at hannem tilkommer aasædet epter dommens jndhold, och hanß roelig hæffd ofuer 40 aars tid, tilmed er af broderen doch die aligteßue.
 Afsagth epterdi indtet beviis at Suend Suendßøn er aasædet fradømbt, ej heller bevisis den forligelße at gaarden er schifft, er afsagt och Aßbiørn Lofftsgaarden frj kient for die Aaßmændes tiltahle, saa hand herepter det frelselig schal følge med den søster gaard, saa lenge die sodaandet af offuer dommen er vcasserit